

KYLKIRAITA

N:o 4/1979

ISSN 0454-7357

UTAJÄRVEN APTEEKKI

UTAJÄRVI
☎ 981-421 255

TAPOLAN PALVAAMO

Harjuntausta 8 33400 TAMPERE 40
Puh. 931-440222

Trikoo- ja neuletehdas PUHAKKA OY

LAHTI
Puh. 918-339933

Viljelijäväestön järjestö- ja
ammattilehti, maaseudun valtalehti

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Suomen Sähkölaitosyhdistys R.y.

SANOMALEHTI

KALAJOKILAAKSO

84101 YLIVIESKA 10 PI 5 Puh. 983-20 421
— TALOUSALUEENSA SUOSITUIN

Ata Osakeyhtiö
Hammaspyörätehdas
PL 120 33101 Tampere 10
Puh. 931-620100

SANOMALEHTI

PYHÄJOKISEUTU

Sampsankatu 2, 86300 OULAINEN
puhelin 70 163
TYYLIIKKÄÄSTI OFFSET-ASUISENA

Teknira oy

VUORELAN TEOLLISUUSTALO
70910 VUORELA
971-451644

ASEKORJAAMOMME

suorittaa asiantuntemuksella kaikenlaiset aseiden
korjaukset. Myös postitse.
Valmistamme 7,62x53 R hirvikivääreitä.
Lahten Invalidien Työkeskus
Laatikkotehtaank. 7, 15240 Lahti 24 Puh. 918-20651

SUMMAN KOTILEIPÄ

49480 SUMMA
Puh. 952-55701

RAAMATTU JA ADRESSIKESKUS Kristillinen Kirjakauppa

LAHTI Vesijärvenkatu 12
Puh. 26 295, 26 293. Auki 9–18 lauantaina 9–15

MÄKYNEN — YHTYMÄ

62100 LAPUA
Puh. 964-32671

Metro-Lasi Herttoniemi Oy

Karhunkaatajantie 10 puh. 786445
KEHYSTYKSET PEILIT
KAIKKEA LASITUSALAN TYÖTÄ

syväveto oy

01800 KLAUKKALA
SYVÄVETOTYÖTÄ JA
PAINOSORVAUSTA
90-8795535 8795324

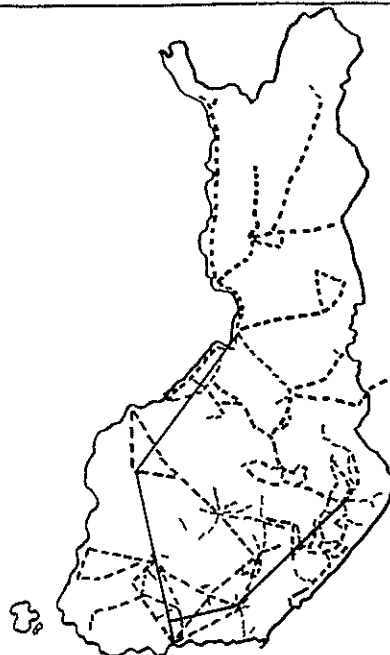
Maalit — Matot — Tapetit
— Erikoisliikkeestä

TORNION VÄRI

VÄRISILMÄ Tornio — Keskikatu 15 — Puh. 980-40 886

KATTAVA AIKATAULUNMUKAINEN
TAVARALINJAVERKOSTO
25 TOIMIPISTETTÄ NOUTO- JA
JAKELULINJOINEEN
YLI 350 TAVARA-AJONEUVOA
KYSY LISÄTIETOJA LÄHIMMÄSTÄ
TOIMIPISTEESTÄMME TAI PUH.
90-649 121/MARKKINOINTIOSASTO.
JO-FO OY
TIEDUSTELUT PUH. 937-45 255

----- OY POHJOLAN LIIKENNE AB:N, JO-FO OY:N JA
KULJETUSLIIKE RAUTIO KY:N TAVARALINJA-
VERKOSTO NOUTO- JA JAKELULINJOINEEN
——— PL-KONTTILIIKENNE HELSINKI-OU LU
JA HELSINKI-JOENSUU

OY POHJOLAN LIIKENNE AB

PUH. 90-649 121 BULEVARDI 14, 00120 HELSINKI 12

Paras joulu on kotimainen lahjajoulu.

Osta joululahjaksi kotimainen tuote.
Se on suunniteltu juuri suomalaiselle.
Se on asiantuntemuksella valmistettu ja kestävä käytössä.
Samalla annat lahjan, josta on iloa itsellesi, lahjan saajalle ja hänelle,
jolla oli työtä juuri silloin, kun ostamaasi tuotetta valmistettiin.
Näin takaat hänelle ja itsellesi mahdollisuuden
työntekoon huomennakin. Siitä on iloa koko Suomen kansalle.

Kotimaisten laatulahjojen puolesta

Aidot kirjat sodasta

UNIO HIITONEN

RINTAMAEELÄMÄÄ

Valokuvia sieltä jostakin 1939-1944

Kunnianosoitus suomalaisille veteraaneille.
Ainutlaatuinen kuvateos - merkittävä
historiallinen dokumentti. Ovh.sid. 59,- Tammi

AARNI KROHN

30.11.1939

talvisodan
ensimmäiset
tunnit

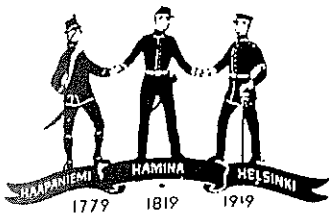

Vaikuttava teos kansamme kohtalonhetkistä.
Valokuvakuviutus. Ovh.sid. 59,- Tammi

SISÄLTÖ

Puolustusvoimien hankinnat	3
Hankintojen työllistävä vaikutus	4
Puolustusvoimat työllistäjänä	6
Nuoria töihin	8
Kainuun Prikaati	10
Siviilien armeija	14
Talvisodan alkamisesta 40 vuotta	18
Talvi- ja rottasota	25
Yliluutnantti on Suomen mestarimaalivahti	26
Tietoja toimistosta	30
Kadettipiirien toimintaa	32
Kadettikurssien kuulumisia	34
Kirjallisuutta	40
Kadettiupseerien merkki- päivät v 1980	42
Itse asiasta	47
In memoriam	48

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

KYLKIRAUTA

4/1979

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 125

Päätoimittaja: Evi Martti Sinerma
puh. työ 90-1604519
kotiin 90-590787

Toimitussihteeri VTM Erkki
Paukkunen,
puh. 90-625801

Toimituksen osoite:
Punavuorenk. 14 B 32 00150 Hki 15

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:

Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Seppo Sarlund
Hannu Sinerma
Tauno Äijälä

Toimitusneuvosto

Per Heinrichs
Anssi Huovila
Erik Lagerström
Toivo Lehmusvirta
Pentti Palmu
Lauri Reunala
Reino Waris
Gunnar Öhman

Ilmoitushankinta

Lars Böök
Hämeentie 62 C 32
00500 Helsinki 50
Puh 90-736978, iltaisin 90-378618

Taloudenhoito

Irja Wonkka, Kadetti-
kunnan toimisto

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Marjukka Lehtinen, Punavuorenk. 14 B 32 00150 Hki 15, puh Hki 665 739

Tilaushinta 16 mk/v
Irtonumerot 4 mk

Aikakauslehtien liiton jäsen

Loimaan Kirjapaino — Loimaa 1979

Puolustusvoimien hankinnat

Teollisuutemme monipuolistuminen sekä sen tuotteiden laadutason ja kilpailukyvyn kehittyminen vaikuttavat ratkaisevasti myös puolustusvoimien mahdollisuuksiin tyydyttää materiaalitarpeita kotimaisin hankinoin.

Puolustusvoimien materiaalitarpeet suuntautuvat useiden erikoisartikkelien osalta sellaisille tuotannon aloille, joiden aikaansaaminen, ylläpito ja kehittäminen perustuvat yksinomaan puolustusvoimien tilauksiin.

Ulkomailta hankittava väline on tehokkaan kehittämistöiminnan tulos ja valmiiksi kokeiltu. Suurina sarjoina tuotettuna se on myös halvempi kuin vastaava kotimainen, koska rajatuista määrällisistä tarpeistamme johtuen kehitystyön kustannukset on koletettava yleensä pienen mutta usein pitkän ajan kuluessa toimitettavan sarjan avulla.

Ulkomainen hankinta tuo kuitenkin kuvaan mukaan riskin varaosien jatkuvasta saannista usein normaalina pidettävää käyttöaikaa huomattavasti pitempänä aikana. Teollinen korjauskapasiteetti on luotava ylimääräisin kustannuksin jne.

Tietty, joukkojen runsaasti kuluttama materiaali, josta ehkä ampumatarvikkeet on tyypillisin esimerkki, on materiaalia, jota joka tapauksessa on tuotettava kotimaassa silloinkin, kun mahdollisesti kaikki yhteydet ulkomaille ovat poikki. Valmius tähän luodaan vain rauhanaikaisin hankinoin.

Puolustusvoimat ovat kuitenkin melko ennakkoluulottomasti ryhtyneet omaan kehitystyöhön myös erittäin vaativien tuotteiden aikaansaamiseen kotimaisin voimin. Työ ei ole ollut mahdollista puolustusvoimien oman teknillisen henkilöstön avulla, vaan kehittämiseen on kytkettävä voimaa sekä teollisuuden että tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja yliopistojen kentästä. Yhteistyö on aina ollut helposti aikaansaataavissa ja se on ollut tuottoisaa sekä molempia osapuolia kehittävää.

Materiaalihankintoihin pitkällä aikavälillä suunnattavissa olleista varoista on keskimäärin kaksi viidesosaa käytetty kotimaisiin tilauksiin. Näillä tilauksilla ei ole vain lisätty puolustusvoimien materiaalista valmiutta vaan niillä on ollut teollisuutemme osa-alojen kehittymisen ja teknillisen taitamisen lisääntymisen ohella myös valtakunnallista merkitystä työllisyys- ja aluepoliittisena tekijänä.

Samalla kun kehittyvän teollisuutemme toiminta on oleellinen osa taloudellista maanpuolustusta, on se myös osa sotilaallisen maanpuolustuksen materiaalista valmiutta.

Pentti Väyrynen

Ajoneuvot hankitaan pääosin kotimaasta

HANKINTOJEN TYÖLLISTÄVÄ VAIKUTUS

TIMO MERJOLA

Puolustusvoimien työllistävästä vaikutuksesta puhuttaessa unohdetaan usein hankintojen osuus. Hankinnoissa pyritään mahdollisimman suureen kotimaisuusasteeseen. Jokainen 200 000 markan tilaus työllistää metalliteollisuudessa yhden miehen vuodeksi. Paikallishankinnoilla on lisäksi suuri aluepoliittinen merkitys Puolustusvoimilla olisi tarvetta ja mahdollisuuksia työllistää entistä enemmän kotimaista teollisuutta. Kaikki riippuu vain rahasta.

Puolustusmäärärahoista käytetään vuosittain noin puolet sotavarustuksen, kulutustavaroiden ja palvelusten ostoon. Toinen puoli kuluu henkilöstön palkkaukseen. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että mm vuonna 1978 käytettiin hankintoihin ja palvelusten ostoihin hieman yli 1 miljardi markkaa. (Oheisessa kuvassa on puolustusmenojen prosentuaalinen jakaantuminen vuosina 1974–1978).

Valtion tavarahankinnoista annetun asetuksen (714/65) perusteella tavara-hankinnat on suoritettava taloudellisesti ja maan kokonaisedun mukaisesti sekä huomioon ottaen kotimaisen tuotannon edistäminen ja kotimaisen työvoiman

käytön. Puolustusvoimien hankinnoissa on lisäksi määrätietoisesti pyritty edistämään kriisin sattuessa meille tärkeiden tuotteiden kotimaisia tuotantomahdollisuuksia tarkoitukseen myönnettyjen määrärahojen puitteissa. Valtion tulo- ja menoarviossa on myönnetty puolustusvoimille teknilliseen kehittämiseen ja tutkimukseen mm perushankintojen kotimaisuusasteen lisäämiseksi vuosiksi 1974–1978 16,5 Mmk:n ja 1979–81 15 Mmk:n tilausvaltuus.

Hankintojen kotimaisuusasteen ja kotimaisen työvoiman käytön osuuden määrittäminen täsmällisesti on vaikea tehtävä. Tämä johtuu siitä, että kotimaassa valmistettuun tuotteeseen sisäl-

1974 1975 1976 1977 1978

47%	48%	50%	48%	45%
19%	18%	15%	16%	14%
26%	25%	25%	25%	30%
8%	9%	10%	11%	11%

1117 1370 1575 1805 2059
(1690) (1755) (1822) (1913)

**PUOLUSTUSMENOJEN JAKAUTUMINEN
VUOSINA 1974-1978**

Palkkaukset
Perushankinnat
Muut hankinnat
Palvelusten ostot yms

(Vertailu arvioidussa v1978
hintatasossa)

tyy osin tai kokonaan ulkomaisia komponentteja tai raaka-aineita. Hankintojen kotimaisuusasteeksi on arvioitu noin 70 % ja jos puhutaan vain sotavaruste-hankinnoista, kotimaisuusaste on keskimäärin vain noin 45 %. Tällöin kuitenkin jätetään huomiotta esim SNTL:n kanssa käytävä bilateraali-kaupan ja eräisiin suuriin projekteihin, kuten Hawk-suihkuharjoituskoneen hankintaan, liittyvien vastaostojen vaikutus kotimaiseen työllisyyteen. Puolustusvoimat hankkivat esim vuonna 1979 SNTL:sta noin 200 miljoonan markan edestä materiaalia ja sitä vastaava määrä kotimaisia tuotteita viedään SNTL:ön. Hawk-sopimuksen mukaiset vastaostot merkitsevät lähivuosina kotimaisten tuotteiden vientiä noin 1 miljardin markan edestä.

Myös sotavarustuksen hankinnoissa on pyritty mahdollisimman suureen kotimaisuusasteeseen. Esimerkiksi v 1977-1978 käynnistettyjen kotimaista teollisuutta tukevien hankintaohjelmien yhteinen arvo on 465 miljoonaa markkaa ja osa niistä ulottuu vuoteen 1982 asti. Sotavarustuksen hankintamahdollisuuksia kotimaasta rajoittaa se, että eräiden asejärjestelmien ja välineiden kehittäminen ja valmistaminen kotimaassa aiheuttaa kohtuuttomia taloudellisia kustannuksia pienistä tilauseräistä johtuen.

Hankintojen työllistävä vaikutus vaihtelee teollisuusaloittain jonkin verran. Metalliteollisuus edustanee kustannuksiltaan keskitasoa ja siellä arvioidaan 200 000 markan tilauksen vastaavan yhtä miestyövuotta.

Puolustusvoimilla olisi tarvetta ja mahdollisuuksia nopeastikin lisätä hankintoja kotimaiselta teollisuudelta. Kauppa- ja teollisuusministeriön työl-

lisyyspoliittisen työryhmän tiedustelun johdosta puolustusvoimat suoritti vuonna 1976 selvityksen siitä, mitä työvaltaisia tuotteita puolustusvoimat voivat nopeasti tilata tarkoitukseen mahdollisesti myönnettävin lisämäärärahoihin. Selvityksen tuloksena päädyttiin siihen, että välittömästi, noin 1 kk:n valmistusajalla, toteuttamiskelpoisia hankintoja kotimaan teollisuudelle on noin 450 miljoonan markan arvosta. Suurimpina aloina voidaan mainita metalliteollisuus, laivanrakennusteollisuus sekä sähköteknillinen ja elektroniikkateollisuus.

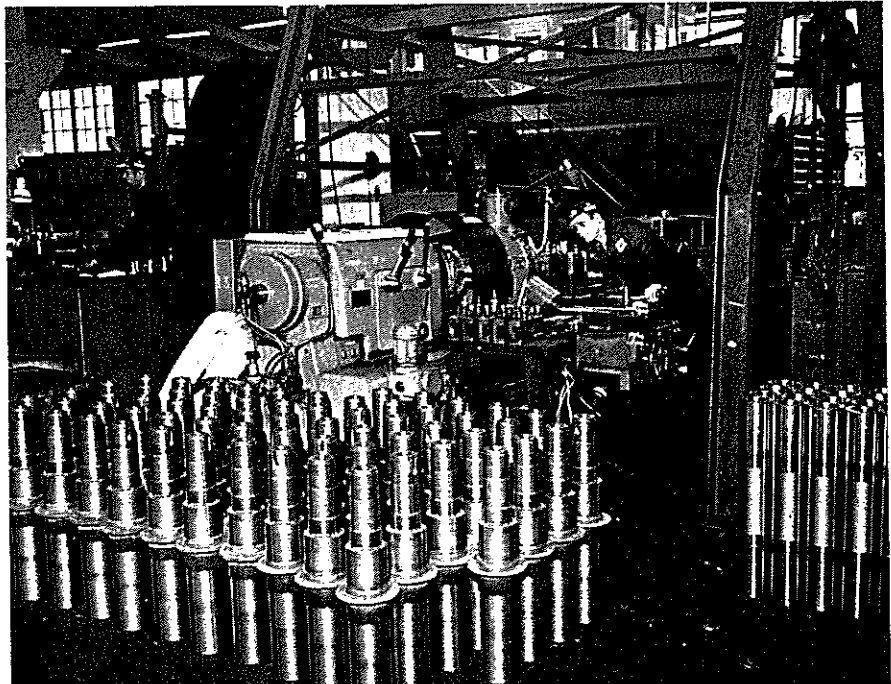
Valtiohallan työllisyyspoliittisten toimenpiteiden ansiosta puolustusvoimat

on saanut varoja hankintoihin suoraan valtion budjetissa ja välillisesti työvoimaministeriölle kotimaisen teollisuuden tukemiseen tarkoitetuista määrärahoista.

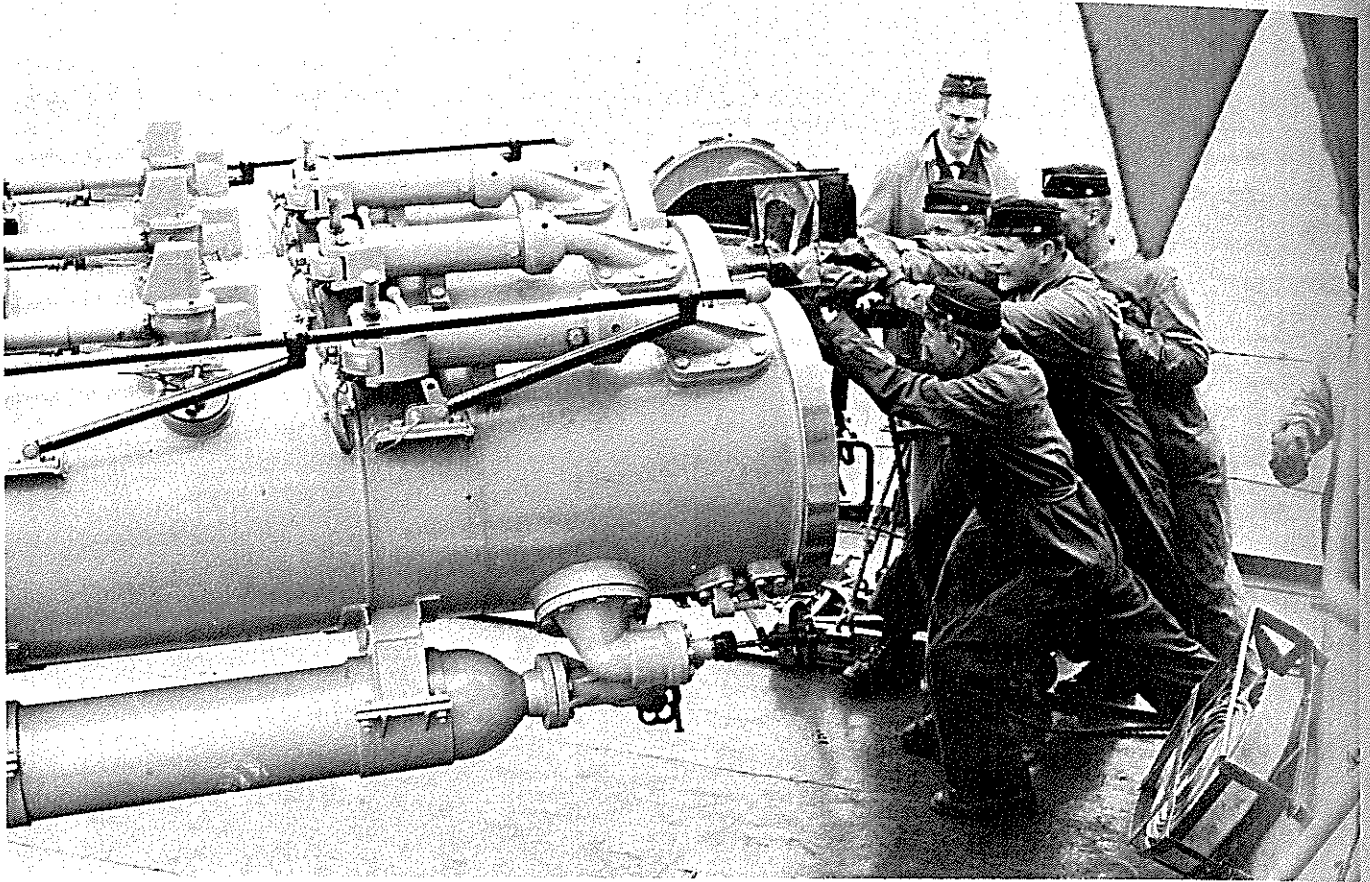
Telakkateollisuus työllisyyden tukemiseksi vuosiksi 1978-85 myönnettyllä 85 miljoonan markan tilausvaltuudella aikaistettiin merivoimien alushankintoja ja alusten korjauksia. Työt jakaantuvat 12 telakalle. Tämän vuoden toisessa lisäbudjetissa myönnettiin 5 miljoonaa markkaa hankintoihin kotimaiselta elektroniikkateollisuudelta.

Puolustusvoimat on lisäksi käyttänyt yhteistoiminnassa työvoimaministeriön kanssa yritysten työllisyyden tukemiseen varoja vuosina 1976-78 yhteensä 26,7 miljoonaa markkaa. Yhteistoiminta on tapahtunut siten, että puolustusvoimat on suunnannut omia hankintojaan työvoimaministeriön hyväksymille yleensä kehitysalueella työllisyysvaikeuksissa oleville yrityksille. Kun tällöin on jouduttu luopumaan edullisimmasta tarjouksesta, on työvoimaministeriö osoittanut em varoja tarkoitukseen noin 15 % hankintahinnasta näin aiheutuneiden lisäkustannusten korvaamiseksi.

Työllisyyspoliittisena välineenä puolustusvoimien hankintatoiminta on viime vuosina kärsinyt paitsi varojen puutteesta myös valtiohallan tässä suhteessa ristiriitaisista toiminnanohjausmenetelmistä. Työllisyysvaroin ja tilausvaltuuksin on pyritty aikaistamaan hankintoja, kun toisaalta on maksurajoituksin veloitettu siirtämään hankinnoista aiheutuvia maksuja seuraavalle vuodelle. Yhteistoiminnalla on toki selvitty vaikeimmista ongelmista. □

Metalliteollisuudelle olisi lisääkin töitä

Puolustusvoimat työllistää n. 9500 palkattua sotilasta ja 36 000 varusmiestä

Puolustusvoimat työllistäjänä

JAAKKO KIPPO

Puolustusvoimat työllistävät suoranaisesti noin 20 000 palkattua henkilöä. Varusmiehiä "työllistetään" vuodeksi noin 36 000. Henkilöstön määrä ei kuitenkaan ole riittävä, vaan tarvetta olisi lisätä erityisesti siviilihenkilöstöä. Hajasijoittamisessa puolustusvoimat on ollut edelläkävijä ja niinpä monella kehitysalueen paikkakunnalla puolustusvoimat onkin suurin työllistäjä.

Puolustusvoimien palveluksessa on tällä hetkellä noin 20000 palkattua henkilöä. Heistä sotilaiden osuus värvätyt mukaanluettuina on noin 9500. Siviilihenkilöstö jakaantuu karkeasti ottaen siten, että puolet eli noin 5000 on naisia ja toinen puoli miehiä. Ei myöskään tule unohtaa niitä noin 36000 varusmiestä, jotka työllistetään puolustusvoimissa lakisääteisesti vuosittain, eikä pysyvien työpaikkojen heijastusvaikutuksina muina työpaikkoina.

Puolustusvoimien tarjoama tehtäväkenttä on laaja ja monipuolinen. Sijaa löytyy monelle ammattialalle. Sotilasammattien lisäksi työtä on tarjolla lääke- reille, tutkijoille, insinööreille, teknikoille,

toimistohenkilöstölle, värvätyille jne, eli kaikkiaan n 150 erilaiselle virka- tai toimimikkeelle ja tehtävälle. Tehtävät jakaantuvat alueellisesti valtakunnan eri osiin, lukumääräisen painopisteen ollessa kuitenkin selvästi maan eteläosissa. Poikkeuksena valtion palveluksessa olevien yleisestä jakautumasta mainittakoon, että puolustusvoimien henkilöstöstä noin 26 % sijoittuu Keski-Suomen ja Kuopion läänit mukaanluettuina näille sekä näiden pohjoispuolisille alueille. Näiden alueiden väestömäärä on valtakunnallisesti tarkasteltuna hieman mainittua prosenttilukua suurempi. Maan rajojen ulkopuolella palvelee noin 450 henkeä, lähinnä YK-tehtävissä.

Palveluksessa on yli 150 ammatin edustajaa.

HENKILÖSTÖN RIITTÄVYYS

Palveluksessa olevan henkilöstön määrä ei puolustusvoimien tarpeita ajatellen ole riittävä, ei laadullisesti eikä määrällisesti. Tapahtunut ja tapahtuva välttämätön kehitys, erityisesti teknillisellä sektorilla, tuo mukanaan voimakasta teknillisen käyttö- ja huoltohenkilöstön lisätarvetta. Jo hankintu ja hankinnassa olevan kaluston käyttöönotto vaatii ammattitaitoista pitkälle koulutettua teknillistä, operatiivista ja käyttöhenkilöstöä.

Rinnan kalustohankinnoista johtuvien tarpeiden kanssa on samansuuntaisena vaikuttamassa yleinen yhteiskunnallinen kehitys työaikasäännöksiin. Myös yleiset hallinto- ja suunnittelutehtävät ovat voimakkaasti lisääntyneet.

Samaan suuntaan vaikuttaa edelleen tulevana vuosina pienenevät varusmiesmäärät. "Lihavina vuosina" varusmiehiä on käytetty ja käytetään edelleenkin tehtäviin, jotka on hoidettava, mutta joka luonteensa puolesta tulisi hoitaa palkatulla henkilöstöllä. Eri yhteyksissä on arvoisteltu, että tällaisiin tehtäviin sitoutuu varusmiehiä 2000:n suuruusluokkaa oleva määrä. Näiden lisäksi sitoutuu vielä varusmiehiä komennustehtäviin pääpiirtein saman verran, mutta näihin yhdistyy koulutukseen liittyviä tehtäviä, joten komennustehtävistä ei kokonaisuutena voida luopua.

Puolustusvoimien edun ja siten kaikkien edun sekä vallitsevan työllisyystilanteen huomioonottaen olisi voitettava, että sotilaskoulutukseen kuulumattomat, mutta puolustusvoimien toiminnan välttämättömät tehtävät voitaisiin hoitaa palkatulla henkilöstöllä. Pienenevien varusmiesmäärien valossa asian tärkeys vain korostuu. Huomattavana ongelmana puolustusvoimissa on myös palveluksessa olevan henkilöstön liukuma koulutusta vastaamattomiin tehtäviin. Sotilaskoulutuksen saanutta henki-

löstöä on jouduttu sitomaan tehtäviin, jotka eivät vaadi sotilaskoulutusta. Tätä voidaan pitää ruudin tuhlauksena, mutta tähän on useimmiten ajautettu olosuhteiden pakosta.

Edellä pääpiirtein kuvatuista seikoista johtuu, että puolustusvoimat potevat merkittävää henkilöstöpulaa. Puolustusvoimat kykenisivät suhteellisen lyhyessä ajassa työllistämään noin 1000 värvätyä ja siviilihenkilöä sekä huomattavan määrän esiasteisen teknillisen koulutuksen saanutta henkilöä. Erityisesti on syytä korostaa, että työpaikat on pääosin jo olemassa, joten työpaikkojen perustamiskustannukset jäisivät minimaaliseksi. Lisäksi useimpiin tehtäviin voitaisiin palkata henkilöstöä miltei välittömästi ilman edeltävää koulutusta. Kyse on paljolti siitä käytetäänkö hyväksi ne työtilaisuudet, joita puolustusvoimat voivat tarjota.

Palautettakoon mieliin, että toisen parlamentaarisen puolustuskomitean suosituksen mukaan pyrkimyksenä on ollut lisätä erikoisupseerien ja siviilitoimenhaltijoiden määrää vuosittain 50:llä ja ottaa palvelukseen 75 värvätyä. Työpaikat ovat pysyviä, joten tilapäisluonteisin toimenpitein ei päästä työntekijää eikä puolustusvoimia tyydyttävään lopputulokseen.

TYÖLLISTÄMIS-TOIMENPITEITÄ

Puolustusvoimat ovat merkittävällä tavalla mukana valtakunnallisen työttömyyden hoitamisessa. Keskeisinä kohteina ovat olleet nuorten alle 25-vuotiaiden työllistäminen ja posti- ja lennätinlaitoksen viestittäjien sijoittaminen puolustusvoimien organisaatioon.

Nuorisotyöttömyyden lieventämiseksi työvoima- ja puolustusministeriö ovat sopineet 2000 nuoren työllistämistä puolustusvoimissa. Sopimuksen mukaan työllistettävistä 10 % eli 200 voi olla kokopäivätoimista ja 1800 osa-aikatoimista. Vuoden 1980 alusta kokopäivätoimisten määrä on kaksinkertainen eli yhteensä 400.

Työkohteiden harkinnassa keskeisenä tavoitteena on ollut työllistettävien sijoittaminen tehtäviin, josta voidaan irroittaa varusmiehet koulutukseen. Siten sijoittamiskohteina ovat toimistot, varastot, ruokalaitokset, vartiointi- ja kuljetustehtävät. Näistä toimisto- ja ruokalaitteet sopivat hyvin myös naisille. Koulutustehtäviin on varattu osa kokopäivätoimisten kiintiöstä. Puolustusvoimissa palvelee siten työllisyysvaroilla palkattuja tilapäisessä virkasuhteessa olevia apukouluuttajia eli ns. kesävänrikkejä.

Keskeisenä ongelmana sijoittamisessa ovat työllistämisyjärjestelmään sisältyvät rajoitukset, kuten ikä, osa-aikaisuus, työssäoloaika, joka maksimissaan on

yksi vuosi. Nämä aiheuttavat sen, että nuorisotyöllisyysvaroilla palkattuja ei ole voitu käyttää kuin osin puolustusvoimien tarpeiden mukaisille alueille. Valtakunnallisestikin tuttu tilanne, toisaalta työvoiman puute ja toisaalta työttömyys, näkyy myös puolustusvoimissa. Puolustusvoimien tarjoamiin tehtäviin ei ole saatu toistaiseksi sijoitettua kuin vain noin puolet tavoitteesta työttömyydestä huolimatta.

Syksyllä 1978 työllisyyden parantamiseksi tehty ns. "Elvytys kolmonen" sisälsi päätöksen posti- ja lennätinlaitokselta puhelinliikenteen automatisoinnin johdosta vapautuvien puhelunvälittäjien sijoittamisesta valtion muihin tehtäviin. Puolustusvoimien vastuulle annettiin 300 viestittäjän sijoittaminen. Tätä ennen vuosina 1972 ja 1978 oli sijoitettu jo yhteensä 190 viestittäjää. Viimeksi mainittujen sijoittaminen tapahtui kitkattomasti, koska sijoituskohteet voitiin valita sijoitettavista lähinnä olevista varuskunnista. Tässä suhteessa tilanne 300 viestittäjän suhteen on huomattavasti ongelmallisempi, koska paikat on osoitettava maan eteläosista sijoitettavien kotiseudun ollessa Itä- ja Pohjois-Suomessa. Hakukierroksia uusimalla ja uusia tehtäviä etsimällä on kyetty sijoittamaan noin kaksi kolmasosaa tavoitteesta. On ymmärrettävää, että muutto etelään perhe ym syistä ei ole kovinkaan helppoa, vaikka siellä odottaisikin pysyvä työpaikka.

VARUSMIESTEN JA KERTAUSHARJOITUSTEN MÄÄRÄT

Suosittu tapa työttömyyden lieventämistoimenpiteenä on ollut vapaaehtoisina varusmiespalvelukseen tulevien lisääminen. Aikaisemmin jo mainittu ikäluokkien pieneminen on kuitenkin johtamassa lähivuosina tilanteeseen, jossa varusmiesten määrä laskee merkittävästi. Siten vapaaehtoisten määrää ei juuri voida lisätä. Menettely johtaisi teoriassa tilanteeseen, jossa puolustusvoimille olisi tulossa "sapattivuosi" varusmieskoulutuksen suhteen.

Kertausharjoituksilla ei niiden lyhyen keston takia ole merkitystä työllisyyskeinona.

VALINTAONGELMA

Puolustusvoimien työllistävä vaikutus sijaintipaikkakunnallaan on merkittävä. Puolustusvoimilla olisi mahdollisuuksia työllistää nykyistä suurempi määrä henkilöitä, kunhan henkilöt voitaisiin valita puolustusvoimien tarvetekijöiden perusteella. Jos näin meneteltäisiin kyettäisiin myös Etelä-Suomen varuskuntiin saamaan lisähenkilöstöä määrää, jotka tyydyttäisivät sekä työvoimaviranomaisia että puolustusvoimia.

Autopeltiseppä Kari Leinonen on saanut työtä polkupyöräkorjaajana

NUORIA TÖIHIN

Teksti ja kuvat
OLAVI WALJAKKA

Työttömyys on viime vuosina kohdannut erityisesti nuoria vasta työelämään astuvia. Lisäkoulutuksella ja erityisillä työttömyystöillä on tätä ongelmaa pyritty poistamaan. Puolustusvoimat ovat omalta osaltaan pyrkineet auttamaan tarjoten työpaikan 2000 nuorelle.

Työttömyys kiipesi meillä 1970 luvulla nopeasti ennätyslukuihin. Vuonna 1975 oli työttömiä työnhakijoita 'vain' 50 000. Siitä se nousi vuoden 1978 alkupuolella ennen näkemättömiin lukuihin. Silloin työttömiä oli noin 190 000. Tämä oli yli kahdeksan prosenttia työvoimasta.

Ensi vuoden valtion budjetissa on varattu huomattava summa joka on tarkoitettu työllisyyden hoitoon. Erityistoimenpiteitä laajennetaan tuntuvasti. Uskovatko ihmiset sitten tällaisiin 'erityistoimenpiteisiin', on toinen juttu. Joka tapauksessa valtion tarkoituksena on luoda työpaikka peräti 100 000 hengelle.

Joka vuotinen ilmiö on, että syksyn tullen työttömien määrä lisääntyy. Niin tänäkin vuonna. Työttömien työn hakijoiden määrä alkoi kasvaa viime syyskuussa, ollen puolessa välin kuuta jo 123 000. Määrä oli silti 39 600 pienempi kuin viime vuoden vastaavana ajankohdana. Työttömien määrä lisääntyi erityisesti palvelu- ja toimihenkilöammateissa.

**OSA-AIKAISIA
TYÖNTEKIJÖITÄ
PUOLUSTUSVOIMISSA**

Puolustusvoimat on ojentanut auttavaan kätensä ja ottanut vuosittain huo-

Komentotoimistossa riittää paperia. Rouva Marja-Liisa Korpinen tehtävänä on arkistojen supistaminen. — Olen tyytyväinen täällä olooni, valitettavasti kohta on vuosi täynnä, sanoo Marja-Liisa Korpinen.

mattavan määrän vapaaehtoisia varusmiespalvelustaan suorittamaan. Tällä toimenpiteellä on pyritty osaltaan lievittämään nuorisotyöttömyyttä.

Toinen merkittävä käden ojennus on puolipäiväisten, eli osa-aikaisten työpaikkojen järjestäminen. Näissä työpaikoissa työskentelevä saa palkkansa työvoimaviranomaisten käytössä olevista määrärahoista, ja taas työn teettäjänä on puolustusvoimat.

Näitä työpaikkoja on tervehditty tyytyväisyydellä, ovathan ne osaltaan vapauttaneet kantahenkilökuntaa ja varusmiehiä muihin tehtäviin.

Osa-aikaisissa toimissa on erittäin heikkouksia, niin työnantajan kuin työntekijänkin kannalta katsoen. Tilapäisyyden luonne ei ole omiaan lisäämään työmotivaatiota. Kun henkilö on oppinut työnsä ja tuntemaan työpaikkansa, onkin aika tullut täyteen. Tämä tarkoittaa yhtä vuotta. Tämän ajan saa osa-aikainen enintään olla tähän tarkoitetuilla määrärahoilla. Kun rahat loppuvat, loppuu työkin.

Puolustusvoimien piiristä todetaan, että sellainen vaihtoehto, jossa kaksi puolipäivästä tointa yhdistämällä saataisiin yksi kokopäiväinen toimi, olisi nykyistä mielekkäämpi. Kun lisäksi tällainen toimi vielä vakinaistettaisiin, olisi saatu yksi pysyvä työpaikka. Kokonaisuuden kannalta tämä olisi ilmeisesti parempi ratkaisu kuin nykyinen.

Valtion ja kuntien palkansaaajia edustavat järjestöt, mm. Akava, ovat esittäneet, että valtion ensi vuoden budjetista karsitaan ne kohteet, jotka lisäävät osa-aikatyön käyttöä. Esityksessään järjestöt toteavatkin, että valtion ja kuntien osa-aikatyön käytöstä saatuja kokemuksia on pidettävä huonoina.

TOIMISTOAPULAINEN ESIKUNNASSA

Miten puolipäiväinen työntekijä itse suhtautuu asiaan? Kysyimme sitä kahdelta henkilöltä, jotka ovat tällaisessa toimessa puolustusvoimissa.

Jääkäripatteriston esikunnassa on osa-aikaisessa toimessa ollut lähes vuoden ajan rouva Marja-Liisa Korpinen. Siviilikoulutukseltaan hän on merkonomi ja ikää 'noin' 30 vuotta. Rouva Marja-Liisa Korpinen on varsin tyytyväinen saamaansa toimeen, mutta paikoittelee sitä, että aika alkaa olla täysi. Uusi työttömyys on todennäköisesti edessä. — Jouduin työttömäksi viime vuonna muutettuumme Kotkasta tänne Hämeenlinnaan. Mutto johtui siitä, että mieheni, joka on koulutukseltaan lakimies, sai viran täältä. Silloin itse huomasin vastaavasti olevani työtön, kertoo rouva Korpinen.

— Edellisessä työpaikassa olin neljä vuotta ja sitä edellisessä paikassa olin seitsemän vuotta. Kaikki tähän astiset työpaikan vaihdot ovat johtuneet paikkakunnan vaihdosta.

Perheenäidin kannalta katsoen hän itse on tyytyväinen nykyiseen puolipäiväiseen työhön.

— Niin kauan kun lapset ovat pieniä, en haluaisikaan kokopäiväistä työpaikkaa. Lapsemme ovat, kolme, viisi ja kahdeksan vuotiaat. Olin mielissäni, kun sain tämän puolipäiväisen työpaikan. Pystyn nyt hoitamaan kodin ja lapset, koska työaikani täällä komentotoimistossa on joka päivä kello 12—16.00. Työnantajani on ollut hyvin joustava tässäkin asiassa, toteaa rouva Korpinen tyytyväisenä.

Hänen työpaikkansa on sotilaiden kesellä. Miten nainen ' pärjää ' täällä miesten maailmassa?

— Miesten maailman tämä kieltämättä on. Kyllä sotilaat osaavat suhtautua erittäin mukavasti meihin siviileihin, Marja-Liisa Korpinen sanoo hymyillen.

KARTTAVARASTON HOITAJA

Toinen haastateltavamme on toimessa Etelä-Suomen Sotilasläänin esikunnassa. Toimi on koulutuskarttavaraston hoitaja, 22-vuotias reservin kersantti, Ari Tiihonen on myös tyytyväinen. Hän odottaa samasta talosta pysyvää työpaikkaa itselleen.

— Toimin ennen rengasasentajana, mutta liikkeen muutettua rengasosastonsa toiselle paikkakunnalle jäin työttömäksi. En halunnut muuttaa kauas uudelle paikkakunnalle, koska asun vielä kotona, kertoi Ari Tiihonen.

— Sain esimieheni kautta tiedon nykyisestä paikastani. Kävin kysymässä paikkaa työvoimatoimistosta. Kesti tosin noin kaksi kuukautta, ennen kuin ratkaisu tapahtui.

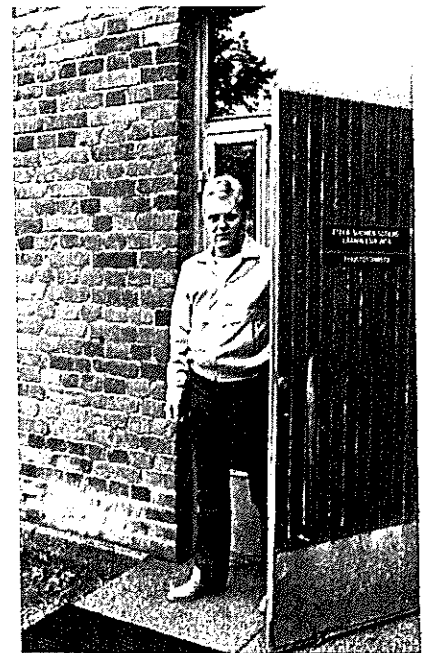
— Olen tähän työhön erittäin tyytyväinen. Esimiehet ovat aullisti auttaneet ja antaneet neuvoja. Niitä olen kyllä alussa tarvinnutkin aika lailla, olihan karttavarastonhoitajan tehtävä minulle outo ennestään, sanoo Ari Tiihonen.

Pakkauksesta hän toteaa diplomaattisesti:

— Jos palkkaani verrataan työttömyysavustukseen, olen palkkaani tyytyväinen.

— Kyllä tämä on mielestäni monen nuoren kohdalla parempi ratkaisu, kuin työttömyysavustuksen varassa oleminen. Jos ajatellaan nuorta kaveria, joka on puolipäiväisessä toimessa esim. korjaamolla, niin siinä toki säilyy ja karttuu työkokemus. Vaikka se onkin tilapäistä työssä oloa, ei sitä pidä halveksia. Nuorten on vaikeaa saada pysyvää työpaikkaa ilman riittävää työkokemusta, sanoo Ari Tiihonen vakavana.

Molemmat haastateltavat näkivät merkittävänä puutteena sen, että osa-aikaisilta työntekijöiltä puuttuvat ne edut, mitkä ehkä täysin samaa työtä tekevillä virkasuhteessa olevilla työkaaveilla ovat.

Ari Tiihonen odottelee, että ovi aukeaisi pysyvään työpaikkaan Etelä-Suomen Sotilasläänin esikunnassa.

Kainuun Prikaatilla on erinomaiset toimitilat

KAINUUN PRIKAATI KAJAANI

HEIKKI KORHONEN

Puolustusvoimien hajasijoitus on tuonut kipeästi kaivattuja työpaikkoja kehitysalueille. Uudet varuskunnat ovat monella tapaa vireyttäneet sijoituspaikkakuntansa elämää. Esimerkiksi Kainuun Prikaati on toiseksi suurin työnantaja Kajaanissa.

Kuopion kaupungin sisälle vaille sotilaallisia maastoharjoitusmahdollisuuksia jäänyt Pohjois-Savon Prikaati siirrettiin Kainuuseen Kajaanin Hoikankantiin 1960-luvun alussa. Kainuun Prikaati -nimen sai joukko-osasto 1966 sen jälkeen, kun prikaatin patteristoksi määrätty Psto/PorPr oli viimeisenä siirtynyt Niinisalosta Kajaaniin.

Kainuu, "nälkämaana" mainittu, harvoja taajamia ja lukuisia laajoja korpi-alueiden ympäröimiä pikkukyliä sisältävä nykyisin 100 000 asukkaan maakunta on pinta alaltaan niin suuri, että jos se irroitettaisiin kartta-alustaltaan ja siirrettäisiin "Ruuhka-Suomen" ylle peittäisi se samanaikaisesti sekä Helsingin, Turun että Tampereen.

Tämän päivän suomalainen tietää lisäksi Kainuun teollisuuden olevan vähäistä ja työllisyystilanteen maamme heikoimpia. Juuri tästä syystä ovat monet kainuulaismökit, talot ja kylät autioituneet, pelot vesottuneet ja polut ruohottuneet työkuuntoisen väestön muutettua Ruotsiin ja Etelä-Suomeen vanhusten ja eläkeläisten pitäessä vielä savuja selkosissa.

Kajaanissa, Kainuun ainoassa kaupungissa ja samalla maakunnan keskuksesta, asuu tällä hetkellä n. 33 000 asukasta, joten joka kolmas kainuulainen on kajaanilainen. Ylivoimaisesti suurin työnantaja Kajaanissa on puunjalostus- ja elektroniikkateollisuutta sekä malminetsintää harjoittava Kajaani Oy. Sen palveluksessa on yhteensä n 3 500 työntekijää ja toimihenkilöä.

TYÖLLISTÄJÄ

Edellä esitettyä taustaa vasten on mahdollista maalata kuva joukko-osastosta työllistäjänä ja taloudellisenä tekijänä. Ensinnäkin prikaati on Kajaani Oy:n jälkeen toiseksi suurin työnantaja Kajaanissa. Varuskunnan rakennusvaiheen aikana vaihteli rakennustyöntekijäin lukumäärä rajoissa 250-700. Viimeisen viiden vuoden aikana on Kajaanin varuskunnan palkatun henkilöstön määrä ollut lähes vakio, hieman vajaa 500 viran- tai toimenhaltijaa sekä työsopimussuhteista henkilöä. Sotilaspukuista henkilökuntaa em luvusta on ollut noin puolet.

Siviilityöntekijöistä on n 50 ollut viran- tai toimenhaltijoita, runsaat 100 PIM:n hallinnonalan määrärahoilla palkattuja työsopimussuhteisia työntekijöitä ja n 80 työllisyysvaroin palkattuja erityistyöllistettyjä (vajaatyökykyisiä). Lisäksi Työvoimapiirin osoittamina on prikaatissa palvelleet keskimäärin 10 virastotyöntekijää.

Työvoimaministeriön kevättalvella 1979 tekemään nuorten työntekijöiden työllistämistä tarkoittavaan päätökseen perustuen annettiin Kainuun prikaatille velvoite n 100:n nuoren työhön sijoittamisesta. Työvoimaviranomaisen päätöksen mukaan nuorille osoitettava työ on ns osa-aikaista käsittäen 20 viikkotuntia/henkilö. Touko-kesäkuussa otettiin prikaatille runsaat sata nuorta työntekijää.

Lähes kaikki työhön otetut olivat jonkin alan ammattikoulutettuja. Koulutus-

taan vastaaviin tehtäviin voitiin nuorista sijoittaa vain noin neljäsosa. Tämä johtuu ensinnäkin siitä, että suurimmat työpisteet ovat korjaamon ohella varastot ja ruokala sekä toiseksi siitä, että työhön pyrkijöistä huomattava osa oli saanut metallialan ammattikoulutuksen.

Nuoret työntekijät sijoitettiin seuraavasti:

	henkilöä
- korjaamotehtävät	32
- kulj- ja kvälhuollon tehtävät	16
- varastotehtävät	18
- ruokalan eri tehtävät	22
- toimistotehtävät	6
- apukouluttajat	3
- vartiointitehtävät (tilap värvätyt)	5

Yhteensä 102

Kesäkauden päätyttyä eri koulujen ja kurssien alkamisen, osittain myös työllisyystilanteen parantumisen johdosta oli nuorten työntekijöiden määrä lokakuun alussa enää vain 83.

Syksyn kuluessa on työvoimapiiri osoittanut prikaatiin lisäksi kymmenen virastotyöntekijää. Mainittakoon, että Kainuun prikaatin jokaisessa perusyksikössä on toimistoapulaisena siviilihenkilö.

Lokakuun alussa oli Kajaanin varuskunnan (KajSpE ml) palkattu henkilöstö seuraava

Kantahenkilökunta	236
Vakinaiset siviilityöntekijät	161
(- vak viran- tai toimenhaltijat	12)
(- ylim toimenhaltijat	33)
tilap -"-	7)
(- sivutoim -"-	3)
(- työsopsuht -"-	19)
(- -"- työntekijät	87)

Työllisyysvaroin palkatut	169
(- erityistyöllistetyt	51)
(- virastotyöntekijät	23)
(- nuoret työllistetyt	83)
(- määrättyyn teht palkatut	12)

Siviilityöntekijöitä yhteensä 330 henkilöä, joista miehiä 167 ja naisia 163.

Näin suuren palkansaajien määrän vaikutus mm kunnallisveroäyriin hintaan on ilmeistä. Varuskunnan voidaan arvioida tuovan Kajaanin kaupungille lähes 20 milj veroäyriä.

Virkamies- ja työntekijäkunnan ammattialojen moninaisuudesta johtuen vaikuttaa joukko-osaston sisällä yhteensä n 20 virkamies- ja työntekijäjärjestöä, joilla on omat sopimuksensa. Työsuhdeasiain johtaminen kuuluu joukko-osaston työpäällikölle (= huoltopäällikkö).

Asentaja-koneistajalinjan ammattikoulun käynyt Henry Parviainen on yksi 12:sta polkupyörän korjaajasta.

Nuoria työllistettyjä ja erityistyöllistettyjä varustamassa alokkaita.

VAIKUTTAJA

Vuoden 1976 syksyllä pidetyissä kunnallisvaaleissa valittiin varuskunnasta kaupunginvaltuustoon kaksi varsinaista (1 ups + 1 t-ups) sekä yksi varajäsen (t-ups). Kuluvalle vaalikaudella on "varuskuntalaisilla" eri lautakunnissa yhteensä 26 paikkaa sekä vaalilautakunnissa 19 paikkaa.

Seurakunnallisissa luottamustehtävissä on kolme kirkkovaltuutettua ja kolme muuta luottamusmiestä.

Varuskunnan ominaispaino kunnallisten asioiden hoitamisessa lienee Kajaanissa keskiarvoa huomattavasti korkeampi.

HANKKIJJA

Kainuun prikaati käytti v 1978 varoja yhteensä n 31 milj markkaa, minkä lisäksi paikallisen PIM:n rakennustoimiston kulutus oli n 8 milj markkaa. Suurimpina erillisinä hankintakohteina ovat eüntarvikkeet (n 5 milj mk), lämmityspolttoaineet (2,5 milj mk), vesi, sähkö sekä erilaiset varaosat ja tarvikkeet.

Kun hankinnoista pääosa suoritetaan paikallisilta tuottajilta, liikelaitoksilta ja julkisilta yhteisöiltä, on selvää, että sillä on sekä joukko-osaston sijoituspaikkakunnan että koko maakunnan elinkeinoelämää vilkastuttava vaikutus.

Huomattava on myös varusmiesten rahan käyttö, maksettiinhan heille viime vuonna päivärahoja 2,6 milj markkaa, minkä lisäksi he käyttänevät suurinpiirtein saman verran omia ja vanhempiensa rahoja — pääosan palveluspaikkakunnallaan.

VUOROVAIKUTUS

Voitaneet todeta, että Kajaani on Suomen suurimman joukko-osaston kotikaupunkina saanut Kainuun prikaatin myötä runsaasti työpaikkoja ilman kunnan suorittamia investointeja sekä pysyvän, veronmaksukykyisen, varsin pitkälle koulutetun, myös kunnallisessa elämässä esillä olevan sotilashenkilökunnan, jonka vaikutus kaupungin muillakin elämänaloilla on selvästi havaittavissa. Samalla joukkoosasto on vilkastuttanut koko maakunnan liike- ja elinkeinoelämää.

Kainuun prikaati on puolestaan saanut erinomaisen, sotilaskoulutukseen sopivan alueen ja olosuhteet sekä ympärilleen maanpuolustusystävällisen, vilpittömiä ja aitoja ihmisiä sisältävän maakunnan, jossa yhtä hyvin prikaatina kuin prikaatilaishakin tunnustaudutaan kajaanilaisiksi ja kainuulaisiksi.

Nuoria "puolipäivätyöntekijöinä" palvelevia ruokala-apulaisia. (Aila Huusko, Marjatta Hämynen, Tarja Stång)

Puolustusvoimien ATK-laitoksen työntekijät ovat lähes kaikki siviilejä

SIVIILIEN ARMEIJA

Puolustusvoimiemme henkilöstöstä yli puolet on siviilihenkilöitä. Heidän lukumääränsä on tasaisesti kasvanut, mutta tarvetta olisi yhä lisätä siviilihenkilöiden määrää. Näin ollen rauhan ajan puolustusvoimien toimivuus riippuu hyvin paljon siviilihenkilöistä, miehistä ja naisista. Kaikkien edun mukaista on, että tästä henkilöstöryhmästä huolehditaan samalla tavalla kuin sotilaistakin.

Teksti: ERKKI PAUKKUNEN
Kuvat: SA-KUVA/MATTI KALTOKARI,
JUKKA NUUTINEN

Koko 1970 luvun on suunta ollut "siviilimäisempiin" puolustusvoimiin. Palvelus sotilashenkilöstön määrä on jonkin verran laskenut ja siviilien lisääntynyt. Tällä hetkellä puolustusvoimat työllistävät noin 20000 henkilöä, joista siviilejä on noin 10500. Naisia henkilöstössä on noin 4500 eli lähes neljännes koko määrästä. Pyrkimyksenä viime vuosina on ollut siirtää sotilaita koulutukseen vastaaviin tehtäviin ja palkata siviilihenkilöitä töihin, jotka eivät edellytä sotilaskoulutusta. Komentopäällikkö, kontra-amiraali Jan Klenberg näkee tämän kehityssuunnan jatkamisen välttämättömäksi.

— Siviileille olisi enemmänkin tilaa. On muistettava, että II Parlamentaarinen puolustuskomitea suositteli ammattisotilaiden käyttämistä koulutukseen vastaavissa tehtävissä. Heidän sijajansa sopisivat monissa tapauksissa hyvin erikoisupseerit ja värvätyt. Asia ei kuitenkaan koske pelkästään kantahenkilökuntaa vaan myös varusmiehiä, joita käytetään lisäksi apupalveluluonteisissa tehtävissä. Tästä kärsii koulutus, jota varten yleinen asevelvollisuus on varsinaisesti olemassa.

Siviilejä työskentelee puolustushallinnon kaikilla sektoreilla. Virka- ja toimimikkeitä on jo yli 150 ja tähän tulevat lisäksi työsopimussuhteisten erilaiset tehtävät. Joukossa on lähes kaikkien alojen ammattimiehiä ja -naisia. Monien tehtävät ovat hyvin pitkälle erikoistuneita eivätkä vastaavia tehtäviä löydy muualta. Tällaisilla ammatillisilla ei siten ole mahdollisuuksia siirtyä pois puolustusvoimien palveluksesta ilman uudelleenkoulutusta.

Puolustusvoimien edun mukaista on siten huolehtia mahdollisimman hyvin myös siviilihenkilöstönsä taloudellisista ja sosiaalisista asioista. Kokonaisuuden kannalta on tärkeää, että kaikki henkilöstöryhmät tuntevat työtyytyväisyyttä. Kun pienet, ympäri maata hajallaan työskentelevät henkilöstöryhmät eivät itse pysty riittävästi ajamaan omia etujaan on myös puolustusvoimien työnantajana tunnettava vastuunsa. Viime vuosina kehitystä on tapahtunutkin varsin paljon, mutta parantamisen varaa toki aina on. Kysymys on yhteisestä edusta, joten mihinkään vastakkainasetteluun ei ole syytä ryhtyä.

KARRIÄÄRIÄ ON VAIKEA LUODA

Filosofian maisteri Eija Irola on pääesikunnan ulkomaosaston käännoistomiston päällikkö. Yhdeksän vuoden aikana hän on ehtinyt kääntää lukemattomia kirjeitä, esitelmiä, puheita, ohjelmia jne. ranskaksi ja englanniksi, ja päinvas-

Eija Irola

toin. Saadessaan vieraskielisen kirjeen ovat monet upseerit tottuneet siihen, että Eijan ystävällisellä avustuksella he saavat tietää, mistä oikein on kysymys. Kiireistään huolimatta Eija Irola on aina valmis auttamaan, hermostumatta ja hymyillen.

Eija Irola on aikaisemmin toiminut opettajana ja siirtyminen puolustusvoimiin oli "sukuvika". — Upseerin tyttärenä voin sanoa, että olen tottunut puolustusvoimiin jo lapsuudessa ja pidän niitä itselleni varsin läheisinä. Siten siirtyminen pääesikunnan palvelukseen tuntui varsin luontevalta eikä kotiutumismvaikeuksia juuri ollut.

Vaikka Eija Irola tunsikin puolustusvoimat paremmin kuin useimmat palvelukseen tulevat siviilit toivoisi hän kuitenkin lisää koulutusta siviileille.

— Pitäisin erittäin tarpeellisena erilaisten maanpuolustusaiheisten kurssien järjestämistä puolustusvoimissa palveleville siviileille. Koulutetaanhan lukuisia siviilisektorille työskenteleviä mm. maanpuolustuskursseilla.

— Mielestäni tätä puolustusvoimissa palvelevien maanpuolustuskoulutuksen puutetta ei korvaa pari suppeata luentoa, vaan asia olisi hoidettava perusteellisempien kurssien muodossa.

— Onhan maanpuolustus meidän siviilienkin asia.

Puolustusvoimissa siviilihenkilö painiskelee omalla työsarallaan kuten missä tahansa valtion virastossa.

Joskus saattaa kuitenkin puolustusvoimien virkatietokoneisto monine väliportaineen hidastaa työtehtävien perilletuloa ja siten jättää työntekijälle, joka usein on siviili, liian vähän aikaa tehtävän suorittamiseen, huomauttaa Eija Ii-

rola. Tällaista saattaa tietysti tapahtua muuallakin kuin puolustusvoimissa. Pysyvä toivomus kääntäjillä on, että töiden suorittamiselle varattaisiin riittävästi aikaa.

Puolustusvoimissa näyttelee sotilasura ja sen kehitys luonnollisesti huomattavaa osaa. Myös siviileille olisi luotava mahdollisuus uralla etenemiseen.

— Tähän tähtäviä toimenpiteitä ja suunnitelmia on jo tietyvästi olemassa. Kuitenkin moni puolustusvoimissa viihtyvä siviili joutuu vielä nykyään hakeutumaan pois puolustusvoimista voidakseen edetä urallaan.

Palkka on tietysti tärkeä edellytys työssä viihtymiseen, mutta viihtymistä voitaisiin usein edistää varsin pienillä parannuksilla. Eräänä tällaisena Eija Irola mainitsee liikunnan.

— Puolustusvoimissa olisi siviileille saatava aikaan kontrolloidut urheilu- tai liikuntaharjoitukset kunnan ja työtehon lisäämiseksi vastaamaan sotilashenkilöiden urheiluiltaapäivää. Ovathan siviilihenkilötkin velvolliset niin rauhan aikana kuin kriisitilanteissakin täyttämään tehtävänsä.

Eija Irola sanoo viihtyneensä hyvin ja eräänä syynä on hyt työpaikkahenki.

— Näin yhdeksänä vuotena, jotka olen ollut puolustusvoimien palveluksessa, on siviilien näkökantoja ja toivomuksia alettu ottaa huomioon yhä enenevässä määrin, eikä kenenkään tarvitse kärsiä puolustusvoimissa huomommuuden tunnetta siitä, että on siviili.

— Mielestäni sananpars: "Arvaa oma tilasi, anna arvo toisellekin", on toteutunut hyvin puolustusvoimissamme sotilaiden ja siviilien kesken.

PALKKA ON VAIN OSA SIVIILISSÄ MAKSETTAVASTA

Ammatin ja työpaikan valinta on "sukuvika" myös valokuvausteknikko Matti Kaltokarille, joka on 18 vuoden aikana tullut kameransa kanssa tutuksi suurelle osalle puolustusvoimien henkilöstöstä.

— Suoritimme isäni kanssa "vahdinvaihdon" 18 vuotta sitten. Hän oli palvelellut alipuseerina pääesikunnan kuvakeskuksessa. Olin juuri suorittanut vapaaehtoisena varusmiespalvelukseni ja jäin valokuvaajaksi kuvakeskukseen isäni lähtiessä eläkkeelle. Se, että olen näin kauan pysynyt paikallani osoittaa viihtymistäni.

Suurin houkutus työpaikan vaihtokseen on ollut palkka.

— Puolustusvoimissa valokuvaajan palkka on vain pieni osa siitä, mitä maksetaan esimerkiksi lehtikuvaajille, huomauttaa Matti Kaltokari.

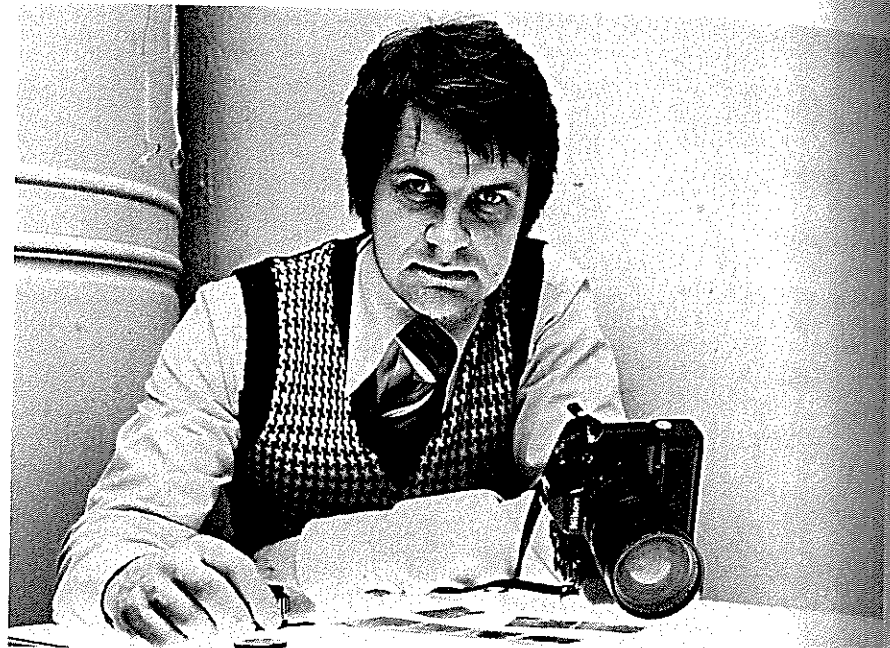
— Työssäni on kyllä paljon hyviä puolia, jotka eivät voi tietystikään kompensoida palkkaeroja, mutta tekevät työssä viihtymisen helpommaksi. Lehtikuvaajan työhön verrattuna tehtävät ovat paljon monipuolisempia. Normaalit kättelyym. poseerauskuvaukset ovat lähes jokapäiväistä rutiinia, mutta minulla on runsaasti mahdollisuuksia myös esimerkiksi reportaasikuvaukseen. Ne ovat kehittäviä ja työn mielekkyyden kannalta merkittäviä

— Meillä on myös paljon erikoiskalustoa, jota siviilissä ei ole. Voimme koella siten erilaisia asioita ja kehittää menetelmiä.

Eräs syy viihtymiseen ovat Matti Kaltokarin mielestä hyvät esimiehet ja vuosien varrella tutuksi tulleet upseerit.

— Upseerit, jotka uraani aloittaessani olivat nuoria luutnantteja ovat nyt varsin merkittävässä asemassa, ja vuosien mittaan kehittyneet ystävyysuhteet helpottavat asioimista molemmin puolin. Vaikka joudun työskentelemään sekä varusmiesten että kenraaleiden ja ministereiden kanssa en ole kaivannut "nappeja". Kaikkien kanssa on sujunut erittäin hyvin.

— Usein siviilipuvusta on vain hyötyä. Esimerkiksi Maamme-laulua soittaessa pitää usein kuvata, ja univormussa saatatai tulla ongelmia seisoako asennossa vai tehdäkö työnsä. Kouluttaessani sotilasvalokuvaajia tulevat monet tämän tapaiset "käytösvirheet" puheeksi ja niihin kysytään neuvoa. On tietysti selvä, ettei valokuvaaja voi samalla noudattaa ohje-sääntöjen määräyksiä ja tehdä työtään. Virheitähän nämä eivät olekaan, mutta virkapukuisella on koulutuksensa perusteella vaikeampi sopeutua erilaisiin tilanteisiin kuin siviilipukuisella. Ja siviilipu-

Matti Kaltokari ja kamera ovat tehneet selvää jälkeä jo 18 vuotta.

kuiselle tämän tapaiset virheet annetaan helpommin anteeksi.

Ainakin kaikki vuosipäivä ym. juhlatilaisuudet halutaan ikuistettavaksi filmille. Tällöin myös valokuvaajaa arvostetaan.

— Mutta kun katsoo kuvakeskuksen työolosuhteita niin työtämme ei ilmeisesti riittävästi arvosteta, toteaa Matti Kaltokari. Kuvaamisen lisäksi hän toimii laboratoriopäällikkönä.

— Kalustollisesti tilanne on hyvä, mutta työtilat ovat todella surkeat. Suomessa tuskin missään tehdään valokuvia yhtä alkeellisissa oloissa.

— Meillä ei ole edes lämmintä vettä, vaan joudumme lämmittämään kaiken veden itse. Kaikki, jotka tietävät jotain valokuvien kehittämisestä ymmärtävät, että tilanne on vaikea. Toinen ongelma on ilmastointi. Kun vuosikaudet haistellee erilaisia kemikaleja on ammattitautiriski ilmeinen.

— Tästä on selvitty vain hyvän työpaikkahengen avulla. Teemme työtämme koko ajan leiriolosuhteissa, joka on tietysti hyvää harjoittelua kriisiä ajatellen, mutta ei välttämätöntä tässä mitassa rauhan aikana.

— Suurin toiveemme onkin parempien laboratoriotilojen saaminen, jolloin nopeutemme kasvaisi ja ehkä myös laatu paranisi.

Valokuvien tarvitsijat eivät myöskään aina riittävästi huomioi valokuvaajaa. Toimeksiannot ovat usein ylimalkaisia. Valmiita töitä kyllä arvostellaan.

— Toivoisimme täsmällisiä tietoja, minkälaista kuvaa ja mihin tarkoitukseen tarvitaan. Tällöin kuvaaja voisi tarkemmin ideoida kuvan ja järjestää ku-

vaustilanteen oikeaksi.

— Emme myöskään riittävän hyvin ole perillä puolustusvoimien eri tapahtumista. Jos meille riittävän ajoissa kerrottaisiin erilaisista harjoituksista ja kokeiluista pystyisimme monipuolistamaan kuva-arkistoamme ja palvelemaan nykyistä paremmin asiakkaita.

— Arkistokuvausta ei myöskään arvosteta riittävästi. Meiltä kysytään usein mihin kuva tulee, ja kun kertoo kuvaavansa arkistoon lopahtaa yrityshalu siihen. Valmiista kuvista löytää aina silloin tällöin jonkun "aamujennäyttäjän", ja tällöin kuva on pilalla. Kuvamme eivät kuitenkaan jää lopullisesti arkistoon vaan ne tulevat käyttöön joskus myöhemmin.

Uransa aikana Matti Kaltokari on saanut tutustua puolustusvoimiin kaikilta puolilta ja tavannut henkilöitä paitsi Suomen myös monen muun maan puolustusvoimien huipulta.

Tuskin missään muussa paikassa olisin kokenut yhtä paljon. Esimerkiksi puolustusministerivierailujen aikana ehtii viikossa saada hyvän kuvan tunnetusta, maailmanpolitiikkaankin vaikuttaneesta henkilöstä. Näiden vierailujen aikana pääsen myös tutustumaan erilaisiin teollisuuslaitoksiin joten tietämys kotimaasta lisääntyy joka matkalla.

— Monet vierailut ovat jääneet hyvin mieleen, mutta vaikuttavin elämys sittenkin on ollut päästä katsomaan Saaristomerta helikopterista ja lentokoneesta. Vietän kesällä kaiken vapaa-aikani merellä purjehtien, mutta vasta ilmasta paljastuu Saaristomeren ainutlaatuisuus. Tätäkään elämystä olisin tuskin muussa työpaikassa päässyt kokemaan. □

TAPIOLA 1-6

suuri suomalainen eräkirja

Jämäkkä suurteos
suomalaiselle
kalamiehelle

- metsästyksen, kalastuksen ja eränkävynnin tietopankki
- suurin koskaan Suomessa ilmestynyt eräkirja
- 6 suurta, loistavan värikästä osaa
- 2 400 suurikokoista sivua
- yli 3 500 kuvaa, lähes kaikki värillisiä
- ytimekäs, eloisasti kirjoitettu teksti
- tehty suomalaisin asiantuntijavoimin Suomen oloihin ja suomalaiselle käyttäjälle.

MAHTAVAT TIEDOT KALASTUKSESTA

Mukana mm. kalojen lajiekuvat ja kalan biologiaa, kala ja hokutin, kalastusolosuhteet, kalastusvälineet ja -menetelmät, uistimen soutu, vieheet, perhot ja syötit, perhonsidonta, urheilukalastusvälineiden rakentaminen itse, kalavesien hoito ja kalataudit, ravustus, kalaa ruoaksi, vesillä liikkuminen, Suomi kalavetenä, kalastus ulkomailla, kalastusjärjestöt ym.

TAPIOLAN toimitusneuvostoa johtaa ylijohtaja Tauno V. Mäki. Päätoimittajana on FM Mauri Soikkanen, Metsästys ja Kalastus-lehden päätoimittaja.

Toimitusneuvosto:

- MMK Harri Dahlström, Suomen Kalamiesten Keskusliiton toiminnanjohtaja
- Prof. Teppo Lampio, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen esimies
- FM Tapio Raitis, Metsästäjien Keskusjärjestön toiminnanjohtaja
- Prof. Reino Ryhänen, Helsingin yliopiston vararehtori
- FM Heikki Suomus, Maa- ja metsätalousministeriön ylijohtaja
- Everstiluutnantti A. H. Virkkunen.

TAUNO V. MAKI

Valtuutetuilta kirjaedustajilta ja kirja-kaupoista.

Hinta: Osamaksulla 34 x 48,-
+ alkumaksu 48,- (1 680,-)
Käteisellä: 1 614,-

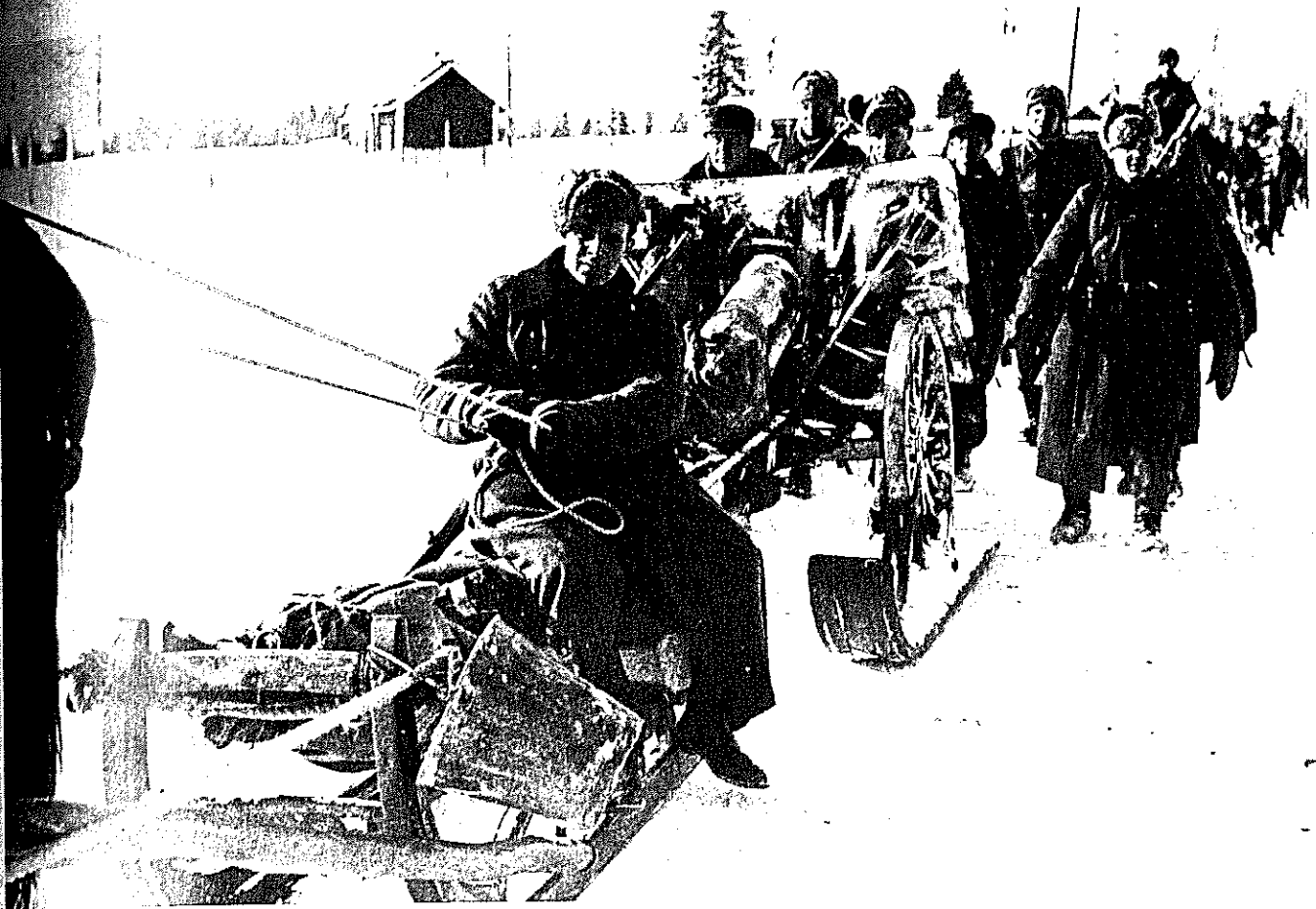
WEILIN+GOO'S

Partio "siellä jossakin"

Talvisodan alkamisesta 40 vuotta

Talvisodan alkamisesta on kulunut 40 vuotta. Sota on onnettomuus, jonka alkamista ei ole syytä juhlia. Sota on kuitenkin kokemus, jota mukana olleet eivät voi unohtaa. Talvisota osoitti maailmalle, miten pienikin kansa voi puolustautua kunhan sillä riittää tahtoa ja uskoa.

Matkalla talvisotaan

Näinä päivinä on tullut kuluneeksi 40 vuotta siitä, kun Suomen ja Neuvostoliiton välisen kriisin sekava vyyhti sai uuden muodon sotilaallisten toimenpiteiden astuessa näyttämölle. Tällöin Puna-armeijan joukot ylittivät Suomen itärajan useissa kohdin ja ilmavoimat pommittivat kolmattakymmentä kaupunkia ja kauppalaa. Toisen maailmansodan alkutahdit tempasivat Suomen mukaansa tielle, mikä oli koitua maamme tuhoksi. Tuholta kuitenkin vältyttiin — ehkä ennen kaikkea suomalaisen sitkeyden ja peräänantamattomuuden ansiosta.

Venäjä oli jo pari sataa vuotta aikaisemmin Pietari Suuren aikana suunnannut katseensa Itämerelle. Sen hallitsemista pidettiin siitä lähtien eräänä venäläisen politiikan periaattina. Valan symbolina oli Suomenlahden peruskassa Pietarin kaupunki. Suuren vallankumouksen jälkeen näytti olevan vaikeaa saavuttaa minkäänlaista määräävää asemaa Itämerellä. Pienten Baltian maiden syntyminen sulki Neuvostoliiton mahdollisuudet melko tarkkaan pois Itämereltä ja Leningradiksi muuttunut Pietari oli kuin loukussa sen viimeisessä sopukassa.

Hitlerin tullessa Saksassa valtaan al-

koi yhä enemmän näyttää siltä, että näiden kahden valtakunnan kesken on ennemmin tai myöhemmin tuleva väistämätön yhteenotto. Kun venäläiset strategit tutkiskelivat tilannetta, he päätyivät pitämään eräänä vaihtoehtoisena Saksan hyökkäyksenä Suomen alueen kautta tapahtuvaa iskuja. Tämä luonnollisesti edellytti, että Suomi olisi liitossa Saksan kanssa tai viime mainittu hyökkäyksensä yhteydessä valtaisi Suomen.

Mitä tulee liittoajatukseen, niin se ei venäläisten mielestä ollut mitenkään mahdoton, olivathan saksalaiset jo vaupussodassa tarjonneet sotilaallista apua. Toisaalta taas tiedettiin, että suomalaisten puolustusvalmius ei ollut mitenkään korkealla tasolla. Neuvostoliitto halusi turvata luoteisrajansa, koska se ei ilmeisestikään luottanut suomalaisiin. Tosin luottamuksen puute oli molempinpuolista, missä venäläisten osuus oli ainakin yhtä suuri kuin suomalaistenkin.

MOSKOVAN NEUVOTTELUT

Jo vuoden 1938 puolella Neuvostoliiton ja Suomen kesken oli käyty neuvotteluja, mitkä olivat siinä mielessä epävi-

rallisia, että venäläisten edustajana oli Helsingin lähetystön toinen lähetystösihtööri Jartsev. Tämä pyysi pitämään asiat salassa, mistä syystä neuvotteluja ei saatettu esimerkiksi eduskunnan tietoon.

Puolan jaon, syyskuussa 1939 ja Baltian maiden miehityksen, saman vuoden lokakuussa, jälkeen Suomen hallitukselle esitettiin kutsu saapua Moskovaan neuvottelemaan ”konkreettisista poliittisista kysymyksistä”. Neuvottelijaksi määrättiin Tukholman lähettiläs J.K. Paasikivi, joka lähti Moskovaan 9.10. Hänellä ei kuitenkaan ollut valtuuksia tehdä minkäänlaisia sopimuksia.

Ensimmäisessä yhteydenotossa Neuvostoliitto esitti ehtonsa, joiden ilmoitettiin olevan vähimmäisvaatimuksia. Suomen oli vuokrattava Hangon kaupunki sekä sen ympäristö tukikohdaksi neuvostolaivastolle. Lappohja oli luovutettava ankkuripaikaksi. Neuvostoliitto halusi myös Suomenlahden suuret ulkosaa-ret sekä Koiviston ja pienehkön alueen Karjalan kannasta ja Kalastajasaarenon länsiosan. Lisäksi vaatimukseen kuului eräitä sotilaallisia ehtoja, jotka Suomen tulisi täyttää. Paasikivi joutui palaamaan Suomeen, koska hänen oli saatava hallituksen kanta asioihin.

Etulinjan upseeri

Paasikivi teki Moskovaan kaikkiaan kolme matkaa, joiden aikana osapuolten kannat hieman lähenivät toisiaan, mutta jo alkuasetelma oli liian kaukana, jotta lopullista ratkaisua olisi voinut syntyä. Suomen hallitusta voidaan ainakin osittain syyttää siitä, että se ei tajunnut täysin tilanteen vakavuutta.

Sodan tuloksia tarkasteltaessa antaa niiden oikealle arvioinnille perustan voimasuhteiden selvittely. Vaikka pelkät voimasuhteet — joukkojen ja materiaalin määrä sekä koulutuksen tehokkuus — ei läheskään aina johda täysin oikeisiin johtopäätöksiin, niin ne antavat kuitenkin kuvan siitä, millaista toimintaa kummallakin puolella on ollut.

Neuvostoliiton absoluuttinen voima oli tietenkin aivan musertava Suomeen verrattuna, mutta on otettava huomioon, että venäläisten joukkojen tarve maan muilla rajoilla oli vähintään yhtä suuri kuin Suomen rintamallakin. Lisäksi tänne "mahtui" vain pieni osa joukkoja kerrallaan. Suomalaisten laskelmien mukaan venäläisillä oli mahdollisuus sodan alkuvaiheessa käyttää maarintamalla etulinjassa 15—20 divisioonaa. Samanlaisesti laskettiin, että suomalaiset voivat perustaa väkilukuunsa nähden viitisentoista divisioonaa sekä joitakin erikoisjoukkoja. Käytännössä asia oli kuitenkin hieman toisin. Kaikkia miehiä ei oltu koulutettu. Aseita oli vain vajaata kymmentä divisioonaa varten. Ampumatarvikkeita oli niille vielä yleisesti luultua vähemmän. Sodan alkaessa joukkojen voimasuhteet olivat arviolta 1:3.

Kaluston ja materiaalin huutava puute muodosti voimasuhteet suoma-

laisille epäedullisemmaksi ehkä kaksinkolminkertaisesti. Maavoimissa vallitsivat suurimmat puutteet panssarivaunujen, panssarintorjunta-aseiden ja kenttätykistön kohdalla.

NEUVOSTOLIITON SUUNNITELMA

Varsin hyvin tietäen sekä materiaallisen että miehistöylikvoimansa venäläiset eivät keskittäneet hyökkäystään yleensä missään, vaan luottivat siihen, että suomalaisten voimat pakosta loppuvat hyvin lyhyessä ajassa.

Operatiivisen suunnitelman mukaan päävoimat etenisivät lyhintä tietä Karjalan kannaksen kautta, murtaisivat suomalaisten vastarinnan, valtaisivat Viipurin, minkä jälkeen ne etenisivät etelärannikkoa länteen. Laatokan pohjoispuolelta vahva voimaryhmä hyökkäisi suoraan Kannaksella toimivien suomalaisten yhtymien selustaan. Suomen ja Ruotsin väliset maayhteydet katkaistaisiin pääpiirtein Oulun tasalla Suomensalmelta ja Kuhmosta länteen suuntautuvalla iskulla. Lapin valtaamiseksi varattiin joukot erikseen.

Venäläisten sotasuunnitelma oli erittäin yksinkertainen ja se perustui nimenomaan valtaviin massojen käyttöön, mikä tavallaan tuotti suomalaisille yllätyksen paljoudellaan.

SUOMEN SUUNNITELMA

Vaikka meillä ei täysin uskottukaan sodan syyttymismahdollisuuksiin, annet-

tiin kuitenkin käsky reserviläisten kutsumisesta ylimääräisiin harjoituksiin, niin että 11.10. olivat kaikki kenttäarmeijan joukot jo palveluksessa. Kun päähyökkäyksen voitiin laskea tulevan Kannaksen kautta, oli sinne jo v. 1933 hyväksytyt puolustussuunnitelman mukaisesti sijoitettu kaksi kolmasosaa perustetuista maavoimista. Katsottiin, että muualla elintärkeät alueet eivät olleet vähittäsi uhattuina, joten siellä oli tultava toimeen vähemmällä joukoilla.

Edellä olevan perusteella Kannakselle siirrettiin kuusi divisioonaa, Laatokan pohjoispuolella noin 100 km:n pituisella rintamalla oli kaksi divisioonaa ja siitä pohjoiseen lähes 1000 km:n pituisella rintamalla aina Jäämereen asti vain erillisiä komppanioita ja pataljoonia. Yksi divisioonaa oli ylipäällikön reservinä Saimaan lounaispuolella tehden siellä samalla linnoitustöitä.

Tärkeimmällä suunnalla, Kannaksella oli rajan tällä puolella 20—50 kilometriä syvä vyöhyke, minkä jälkeen seurasi ns pääasema. Suojajoukkojen oli määrä käydä tällä alueella viivytystaistelua niin kauan että päävoimat ehtisivät miehittää pääaseman, missä varsinainen hyökkäyksen pysäyttäminen suoritettaisiin.

TAISTELUT ALKAVAT

Marraskuun 26. päivänä sattui Kannaksen rajalla, Mainilan kylässä väliskohtaus, missä syytettiin suomalaisten tulittaneen rajan yli venäläisiä joukkoja. Laukausten todettiin kuitenkin suomalaisten rajavartioiden ilmoitusten mukaan tulleen Neuvostoliiton puolelta,

Taistelutauko

mutta suomalaisten vastausnoottiin ei enää saatu vastausta.

Mainilan laukaukset olivat ilmeinen harjoituksissa sattunut vahinko, mitä ei oltu tarkoitettu provokaatioksi. Sen "mainosarvo" kuitenkin ymmärrettiin Moskovassa ja otettiin siten vastaan ilmeisen tervetulleena tekosyyinä sodan aloittamiseksi.

Neuvostoliitto aloitti sotatoimet marraskuun 30. päivänä 1939 ylittämällä maarajan lähes sen koko pituudelta ja pommittamalla 21 kaupunkia tai kauppalaa. Venäläisten massoja vastassa oli aluksi, tehtyjen suunnitelmien mukaisesti, vain heikkoja rajavartio- ja suojajoukkoja, mitkä aiheuttivat hyökkääjille tuntuvia tappioita. Joulukuun 9–10. päiviin mennessä venäläiset saavuttivat kaikkialla kiinteän kosketuksen suomalaisten Kannaksella olleisiin päävoimiin. Tällöin eteneminen pysähtyi parin kuukauden ajaksi.

Suomi oli joutunut mukaan sotaan, mitä voidaan pitää yhtä hyvin yleismaailmallisesta tilanteesta kuin epäedullisesta maantieteellisestä asemastakin johtuneena. Sen välttäminen ei edes näin jälkikäteen tarkastellen ole näyttänyt mahdolliselta. □

Sodan kärsimykset ulottuivat kauas kotirintamalle.

NYT MYYNNISSÄ VIIME SOTAMME VIRALLISEN HISTORiateoksen **Suomen sota** 1941—1945

aiemmin puuttuneet osat 1, 9 ja 10

Nämä arvokkaat, yli 500 sivuiset, nahkasekkäiset teokset on toimittanut Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen sotahistoriallinen toimisto. Kirjoittajat ovat eri sotilalalojen asiantuntijoita kuten kenraalimaj. T S Saukkonen, eversti K J Mikola, kenraaliluutn. T V Viljanen, eversti U V Rauanheimo, majuri V Rantalainen, majuri Y E Pohjanheimo ym.

Saatavana ainoastaan postiennakolla. Rajoitettu määrä, tilaa heti postiennakolla. Toimitukset postivapaasti. 8 päivän palautusoikeus.

Tilausosoite: Matella Oy, Niuva D 11, 70240 Kuopio 24
Puhelintilaukset iltaisin: 971-227979

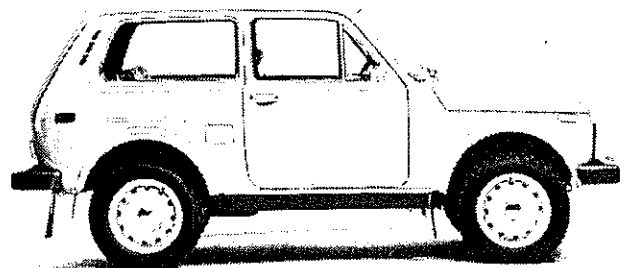
Tilaa postiennakolla Suomen sota 1 kpl à 98,—
Suomen sota 9 kpl à 98,—
Suomen sota 10 kpl à 98,—

Kahden kappaleen tilaus à 95,—, kolme tai useampia à 90,—

1. OSA Sotilaspoliittisen tilanteen kehitys ja sodan syntyminen v. 1941. Suomen puolustusvalmius.
9. OSA Merisotatoimet. Ilmasotatoimet. Kotioukot. Suojeluskunnat. Lotta-Svard-järjestö. Punainen Risti. Sotilaskoti

10. OSA Poliittiset ratkaisut. Väli-rauha. Demobilisatio. Tiedotus-, valistus- ja viihdytystoiminta. Hengellinen huolto. Kenttätykistö. Topografia. Pioneeritoiminta. Linnoitustoiminta. Viesti. Huolto.

Vaikka tie päättyy, Lada Niva jatkaa.

Ammattikseen vaikeissa olosuhteissa liikkuvalle Lada Niva on korvaamaton apu, se on erittäin maastokelpoinen monikäyttöauto. Lada Niva on nelivetoinen, siinä on reilu maavara, maastopintaiset renkaat, alennusvaihteisto ja leveät raidevalit. Lisäksi siihen on asennettu voimanulosottolaitte.

Niva on suunniteltu nimenomaan tiettemmin taipaleiden kulkuneuvoksi. Erillisjoustus tekee sille ajamisen miellyttäväksi epatasaisessakin maastossa. Myös nopeassa kaupunki- ja maantieajossa Niva liikkuu joustavasti. Siinä yhdistyvät tarkoituksenmukaisesti maastokelpoisuus, henkilöauton hyvät ajo-ominaisuudet ja farmarimallin kuljetuskapasiteetti.

Ja kaiken tämän lisäksi hinnaltaan Lada Niva on edullisempi kuin yksikaan Suomen automarkkinoilla oleva tavallinen. Kuutiolavuudeltaan yhtä suurella moottorilla varustettu henkilöauto.

Tule tutustumaan Lada Nivaan, se on käyttökelpoinen työväline.

Maahantuojat
Oy Konela Ab puh 90-6925171
Heikkilantie 3
00210 Helsinki 21
Valtakunnallinen myynti-
ja huoltoverkosto

Kun on kysymys metallin pintakäsittelystä
tai kestävästä lattioista, antaa oikean vas-
tauksen

Oy TRANS-MERI Ab

Teollisuusmyynti
Itälahdenkatu 11
00210 HELSINKI 21
Puh. 90-673011

WETTERI OY

Oulu-Kuusamo

Oy Karl Forsström Ab

25640 FÖRBY

OY *KREUTO* AB

RAKENNUSINSINÖÖRIURAKOITSIJA

Vattuniemenkatu 12
00210 Helsinki 21

T A B K Y

KÄYTTÖELETRONIIKAN MAAHANTUOJA

- LA-puhelimet/tarvikkeet
- käsipuhelimet LA/VHF/UHF
- radioamatöörilaitteet
- erikoiseletroniikka
- liittimet — tarvikkeet — antennit

Suomalaistentie 1
02270 ESPOO 27
Puh. 90-881 072

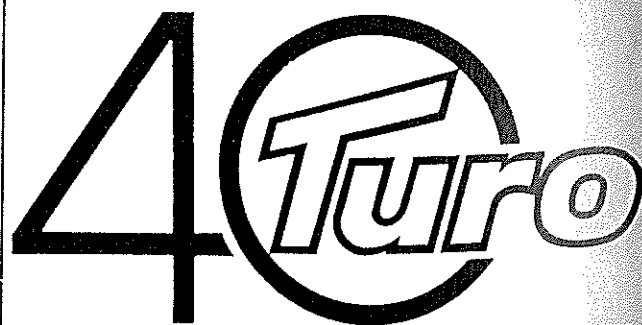
PELTISEPÄNLIKE VILJO KUULA

03100 Nummela
Puh. 913-23066

Oy Mölnlycke Ab

Karvaamokuja 3 puh. 553 092

00380 Helsinki 38

RISTIINAN KUNTA

kiittää kadettikuntaa
upseerikoulutuksen 200-
vuotisjuhlista Ristiinassa

ja toivottaa kaikille kadeteille

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta

IISALMEN KAUPUNKI

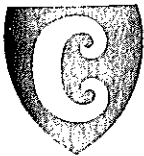
JOENSUUN KAUPUNKI

KIIMINGIN KUNTA

tervehtii Kylkiraudan lukijoita
ja toivottaa
Rauhallista Joulua

Puh. 981-61 010

PORVOON KAUPUNKI

EKENÄS STAD TAMMISAAREN KAUPUNKI

RAUMAN KAUPUNKI

KANKAANPÄÄN KAUPUNKI

**Hotel
Inter-Continental**

☎ 90-441331
Mannerheimintie 46
00260 Helsinki 26

**VARTIOIMISLIKE
VARTIOAPU OY**

Kauppiaskatu 13 F
20100 TURKU 10
Puh. 921 - 23 133
Myös elektronista vartiointia

POHJANSEPPÖ TV

LAPUA ☎ 964-88550

KOUVOLAN SANOMAT

-VALINTA MATSINEN

Puh. 975-21072
Mähkö 81720 Lieksa 2

**VALINTA
ALALUUSUA**

99600 Sodankylä Puh. 993-1317

Toimitamme soraa ja sepeliä
kaikkeen rakentamiseen
Ky VIHDIR HIEKKA

OJAKKALA - Puh. 913-71207
Tilaukset 913-71322

**LEIMASIN OY -
STÄMPEL AB**

PL 82-00131 HKI 13
Puh. 662 907, 662 074, 627 189

TILAUSLINJA-AUTOILLAMME
nopeasti, mukavasti perille asti

LIIKENNE MÄKELÄ KY
KEURUU, PUH. 20 319

HOTELLI HAAGA

Nuijamiestentie 10
00320 Helsinki 32
puh. 90-578311

Helsingin Osakepankki

palvelupankki

MESSUKYLÄN LEIPOMO

33700 Messukylä
Puh. 931-630313

**-RAUTA
MAATALOUSKESKUS
ISOMÖTTÖNEN KY**

Puh. 989-3191
93600 Kuusamo

RUUKIN APTEEKKI

92400 Ruukki
Puh. 982-71044

LAPPEENRANNAN
LÄMPÖVOIMA OY

Mertaniemi

**TUONTILIIKE
JALI LYYVAARA OY**

TURKU

MEKLARI

TALVI- JA ROTTASOTA

Neljäkymmentä vuotta on kohtuullisen pitkä aika. Ainakin se on historiassa niin pitkä aika, että niin kauan sitten tapahtuneita asioita voitaisiin kiihottomasti muistella. Vaikka eipä yli kuudenkymmenen vuodekkaan takaisia asioita joskus pystytä selvittämään asiallisesti. Jos vapaussota puhuttaa vielä joitain ihmisiä kummallisesti, niin voidaanko vaatia, ettei talvisotaa muisteltaisi jotenkin toislaiteisesti.

Sodan alkamista ei kannata koskaan juhlia myöhemmässä historiassa. Mutta sen alkamista ei pidä myöskään unohtaa. Mitä perusteellisemmin puimme asiaa, sodan syttymiseen johtaneita syitä ja tapahtumia, sitä paremmin ymmärrämme sen aikaisia ratkaisuja. Eivät silloisetkaan johtajat välttämättä väärää ratkaisuja tehneet.

Talvisota on legendaarinen, maailmalakin mainetta saanut itsenäisyystaistelu. Mutta tuo legendaarisuus tuli vain ankarien uhrien ja kärsimysten hinnalla.

☆☆☆

Joskus ennen sotia itsenäisen sotaväkemme ollessa vielä melko nuori, vänrikki piti oppituntia.

– Kuka on sotaväen päällikkö?

Kukaan ei kuitenkaan tiedä. Kaikki istuvat kokoon lysähtäneinä.

– No, te siellä takana, vänrikki yritetään, mikä onkaan teidän nimenne?

Sotamies nousee vaivalloisesti ylös ja vastaa:

– Kenraaliluutnantti Wilkama, herra vänrikki.

☆☆☆

Suomessa on koulutettu pitkälti päälle 120 000 reservinupseeria, joista RUK on kouluttanut yli 112 000. Näistä valmistui ennen sotia n. 14 500, sotien aikana n. 15 000 ja viimeisinä rauhan vuosina lähes 83 000.

On siinä meillä johtaja poikineen – kirjaimellisesti, sillä sukupolvia alkaa olla tässä joukossa jo useampia. Sinänsä melkoinen saavutus yhdeltä opinajolta. Ja näyttöjä on myös siitä, että opetus on ollut tehokasta ja tieto on mennyt perille.

☆☆☆

Kaksi kapteenia kulki pikku tunneilla kotiinsa. Tie tuntui aika kapealta, vaikka äkkipäätä vilkaistuna se näytti melkoisen leveältä.

– Kuule, toinen kapteenista virkkoi, haluaisinpa olla pieni rotta.

– Miksi ihmeessä? toinen tiedusteli ällistyneenä.

– Katsos, rotta on ainoa asia, mitä vaimoni pelkää.

☆☆☆

Rotat ovat muuten sodassa aika velikultia. Verdunin taistelujen aikana ensimmäisessä maailmansodassa rottien kerrottiin olleen ”pienen vasikan” kokoisia. No, olipa tuon asian kanssa miten tahansa eivät ne ainakaan tykkikitulta pelänneet. Joka tapauksessa silminnäkijöiden kuvausten mukaan niitä oli enemmän kuin karpäsiä.

Kyllä kai omilla jermuillammekin oli aikamoisia kokemuksia rotista, jotka eivät rintamalinjoista mitään välittäneet. Rottasota riehui asemasotavaiheen lopussa hurjimmillaan. Pyydystettyjen rottien hänillä sai jopa lomia. Ja hännät olivat arvossaan!

☆☆☆

Puolustusministeriön toimistoapulainen virkkoi:

– Onhan se hienoa, että tietokone pystyy korvaamaan kahdeksan miestä, mutta ajatella, kuinka ikäviksi ministeriön pikku joulut tulevat! □

Teksti:
MARTTI KÄHKÖNEN

Suomen mestarit vuosimallia 1979 perhepotretissa. Eturivissä neljäs vasemmalta maalivahti J

Otsikon luoma ajatus saattaa aluksi kenties tuntua vieraalta. Upseereitahan ei ole juuri totuttu näkemään Suomen mestaruuksista puhuttaessa muissa kuin niin sanotuissa perinteisissä sotilasurheilulajeissa. Ammunta, ampumahiihto, hiihto, moniottelut, ratsastus, suunnistus ja jopa yleisurheilu ovat monesti saaneet mitalmiehensä juuri upseeritason parista. Sensijaan jalka- ja pesäpallossa kantahenkilökunta on harvemmin edustustasolla mukana.

Tänä syksynä on televisio, radio ja lehdistö iskostaneet muidenkin kuin alan harrastajien ja penkkiurheilijoiden mieliin Suomen jalkapallomestarit eli Oulun Palloseuran. Samassa yhteydessä on usein tuotu esille OPS:n maalivahti Jukka Rantanen. Kiinnostavaksi tämän esille tuonnin tekee se, että Jukka Rantanen on ammatiltaan — yliluutnantti!

— Tämä on aika erikoinen yhdistelmä, Jukka Rantanen myöntää. — En ainakaan itse tiedä muita kuin yliluutnantti Tarmo Raskun, joka on pelannut jalkapalloa mestaruussarjassa. Toisaalta kyllä molemmista on läydettävissä yhteisiäkin piirteitä ja vaatimuksia. On pystyttävä tekemään nopeita päätöksiä, on oltava hyvässä kunnossa, on oltava vireyttä ja herkkä reagoitukyky.

Yliluutnantti on maa

Upseerien urheiluharrastukset on totuttu yhdistämään sotilaallisiin lajeihin. Yksilölajeissa meillä on paljon olympiatasollakin menestyneitä sotilaita. He ovat luontevasti yhdistäneet palveluksen ja urheiluharrastuksensa. Peruskunnon luominen on ainakin osittain voitu hoitaa palveluksen yhteydessä.

Joukkueurheiluissa sotilaita on jostakin syystä varsin

Rantanen.

Suomen mestari- vahti

vähän aivan huipulla. Tämä on hämmästyttävää senkin vuoksi, että koko sotilaallinen toiminta tähtää saumattomaan yhteispeliin. Pesäpallossa sotilaita on aina silloin tällöin mukana mestaruussarjassa, mutta jalkapallossa Suomen mestaruuteen asti päässeitä upseereita lienee hyvin vähän. Yliluutnantti Jukka Rantanen on kuitenkin päässyt huipulle.

— Ja tietysti, ainakin maalivahdilla pitäisi kokoa olla 180 senttiä, Jukka Rantanen ja kilot voimalla, nopeudella ja ennen kaikkea parhaalla "aseellani", ketteryydellä. Onhan jo tähtimerkkini Oinas eräänlainen ponnistamisen ja torjunnan yhdistelmä.

20-VUOTISTAISTELIJAJUHLA JALKAPALLOILIJANA

Keskustelutuokio yliluutnantti Rantanen kanssa tapahtuu niin sanotusti työn merkeissä. Meneillään on nimittäin Pohjan Prikaatin sissiharjoitus Taivalkoskella. 3. Jääkärikomppanian vanhemmat jääkärit ovat sisseilleet jo kolme vuorokautta, kun joukkueen johtajalle tarjoutuu käskynannon yhteydessä tilaisuus pikaisen saunomisen nauttimiseen.

— Minä voisin tänä vuonna pitää 20-vuotistaistelijajuhlat, Jukka Rantanen naurahtaa viskatessaan löylyvettä kiuksalle. — Aloitin nimittäin 7-vuotiaana Kajaanin Reippaan junnuissa. B-juniorivaiheessa siirryin Kajaanin Palloilijoihin ja KaPan riveissä kipusin sitten jo edustusjoukkueeseen asti. Kadettikoulu aiheutti luonnollisen seuran muuton ja pelasinkin kadettiajan Helsingin Palloseurassa. "Vihreistä jääkäreistä"

Missä maalivahti?

siirryin Savon Prikaatiin menon myötä Mikkelin Pallo-Kissoihin ja nyt vartioin veräjää sitten Oulun Palloseurassa.

— Tässä yhteydessä haluaisin oikaista sellaisen sitkeästi esille tulevan ajatuksen, joka vieläkin silloin tällöin putkahtaa keskusteluissa julki. Ja se on käsite ”urheilevat upseerit”. Minä esimerkiksi tulin Ouluun siten, että anoin ensin siirtoa Pohjan Prikaatiin ja vasta sitten liityin Oulun Palloseuraan. Eikä siis päinvastoin.

Kun siis Oulun Palloseura saa uuden maalivahdin ja voittaa samantien Suomen mestaruuden, niin tulee etsimättä mieleen kysymys: ratkaisiko maalivahti Rantanen seuralleen mestaruuden?

— Ei ratkaisut, Jukka Rantanen on valmis heti kiistämään. — Oulun Palloseuran kovana valttina on ollut armottoman harjoittelun mukanaan tuoma pettämätön kuntopohja ja hyvä yhteishenki. Harjoittelurytmistä saanee realistisen kuvan, kun sanon, että maanantai on ollut ainoa vapaapäivä! Muina arkipäivinä on puhallettu normaaliharjoitukset, lauantaina erikoistilanteet ja sunnuntaina onkin sitten pelattu.

— Käytössä ollut sarjajärjestelmä suosi kovakuntoisia oululaisia, sillä arkiottelujen takia tahti oli aika kiivas, Jukka Rantanen lisää ja on myös valmis jo tässä vaiheessa veikkaamaan ensi kaudesta: — OPS on varmasti mitaleilla ja jos joukkue pysyy koossa, havittelee se vakaasti mestaruutta siinä missä muutkin. Pari hyvää miestä tarvittaisiin kyllä välttämättä lisää, sillä 15 miestä on hiukan liian kapea pohja. Eihän siinä tar-

viita kuin muutama loukkaantuminen, niin jo on johdolla sormi suussa.

Entäpä kun tällainen sissijotos katkaisee harjoittelun?

— Ei tällainen välttämättä huonosti vaikuta. Pelihaluthan ovat viikon katkoksen jälkeen suorastaan mahtavat. Kun kadettiaikana jouduin usein laistamaan HPS:n harjoitukset, niin totesin kuitenkin peleissä, että herkkyyteni nopeissa tilanteissa oli ihan erinomainen. Luulisin, että kenttäpelaajan kohdalla asia olisi toinen. Ainakin saumautuminen yhteispeliin vaikeutuisi huomattavasti.

JALKAPALLOILU ON ANTANUT PALJON

Mitä kaikkea hyvää jalkapalloilu on antanut Jukka Rantaselle, joka on sitä jaksanut harrastaa jo 20 vuotta? Suomen mestaruuden tietysti, mutta entäs niinä aikaisempina vuosina?

— Tottakai noin asetettu kysymys tuo ensimmäiseksi mieleen ruskeat kirjekuo- ret, Jukka Rantanen virnistää. — Maalivahtihan olisi tietysti hyvä sijoitus siinä mielessä, että jos vastustaja haluaisi ”ostaa maaleja”, tarvitsisi maksaa vain yhdelle yhdentoista sijasta! Ja maalithan ne ottelun ratkaisevat.

— On minullekin tarjottu ”valtion voimapaperia”. Jokunen vuosi sitten luvattiin 12 000 markkaa, jos lasken paria maalia sisään. Kyseessä oli sarjan putoamiskamppailu kuumimmillaan. En usko, että nykypäivinä näitä hämärämiehiä enää liikkuu.

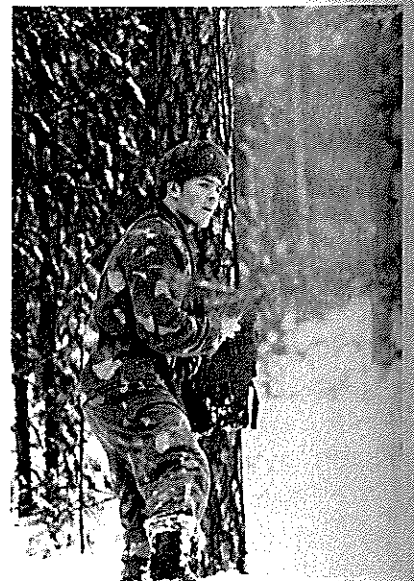
— Jos tykkäisi kovasti julkisuudesta

tai mitaleista, silloinhan esimerkiksi jalkapallon avulla saattaisi päästä tyydyttämään tällaisia tarpeitaan. Hyötynpuolelle on tietysti laskettava matkustaminen, jonka sanotaan avartavan ja joka käy Oulustakin suhteellisen kivuttomasti. Tietysti on ”vaikeitaakin” paikkakuntia, kuten Kotka ja Turku, joista juuri ja juuri ehtii suoraan aamuksi työpaikalle.

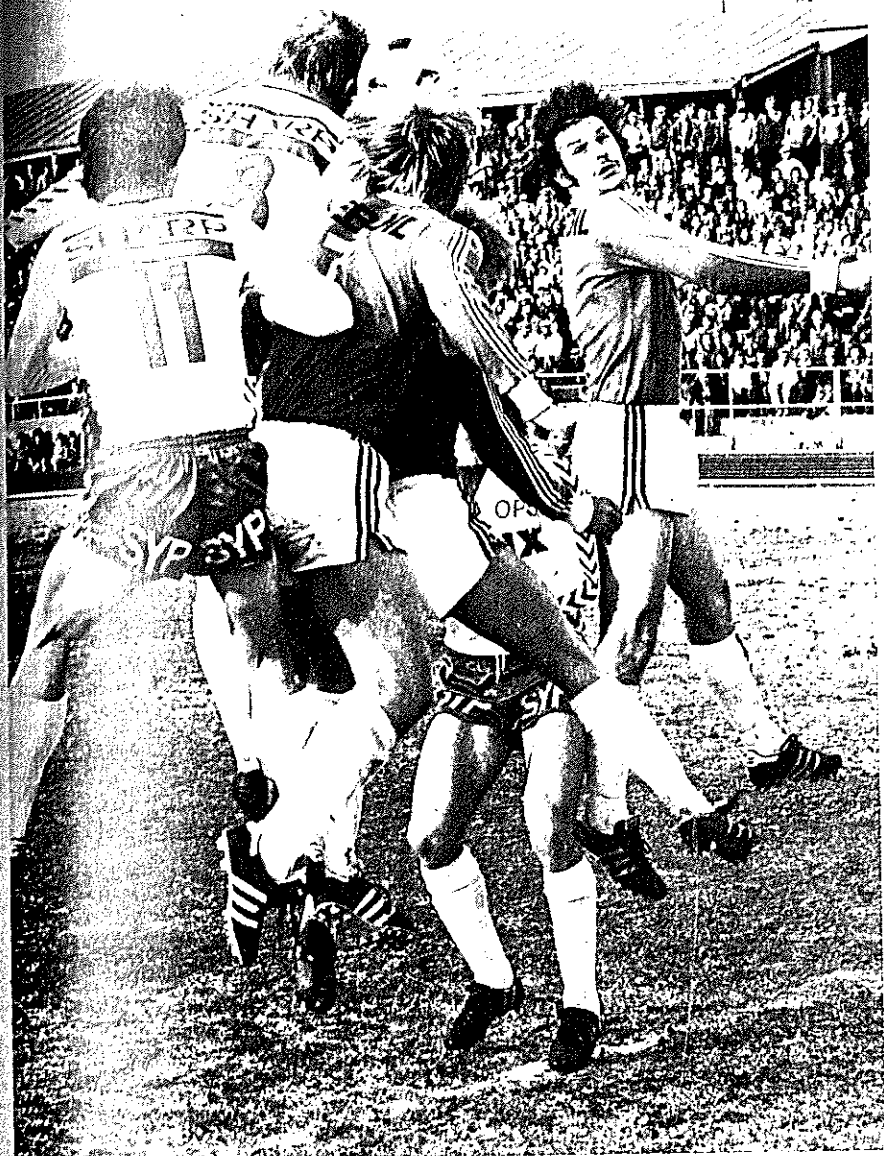
— Jalkapallossa on tietysti tullut aika hyvä kunto, josta on sotilaalle muutakin hyötyä kuin kiitettävä Cooperin testissä! Ja tietysti vuosien myötä on kehittynyt monta mukavaa ihmissuhdetta. Mestaruussarjataso jalkapallohan on kovaa, mutta parhaimmillaan myös reilua peliä.

Yliiluutnantti Rantasen kotona jännittävät Tuula-vaimo ja 10-kuukautinen Riku Oulun Palloseuran ja ennen kaikkea tietysti sen maalivahdin menestymistä. Mitenkähän mahtaisivat suhtautua, jos tulisi tarjous ammattilaiseksi?

— Eivät varmaan suhtautuisi! Jukka Rantanen myhähtää. — Enkä olisi itsekään mitenkään halukas vaihtamaan ammattiani. Ammattijalkapalloilijana jokaista peliä ja jokaista harjoitustakin leimaa varmasti pelko loukkaantumisista. Ja muutenkin ura taitaa olla melko ”tuulinen”, niin etkö ainoa keino olisi virkavapaan anominen. Muita asia ei — onnekseni — ole mitenkään ajan-kohtainen.

Viisi vuotta sitten — kadettina ”siellä jos sakin”: ”Kyllähän sen päällikön piti ymmärtää, ettei näillä vimpaimilla saa yhteyttä upseerikerholle!”

Missäs se maalivahti nyt luuraa?

LIIKUNTA JA OPETUSTYÖ VETIVÄT SOTILAAN AMMATTIIN

— Ammattia miettiessäni tulin siihen tulokseen, että sen piti olla sekä liikunnan että pedagogian kanssa tekemisissä, yliluutnantti Rantanen muistelee. Aluperin oli päällimmäisenä mielessä voimistelunopettaja, mutta sitten varusmiesaikani tuli siihen rinnalle upseeri. Kun pääsin Kadettikouluun, oli asia sillä selvä.

— Oma valintani lienee yksi oiva esimerkki sen tosiasian takeeksi, että puolustusvoimien kantahenkilökunnalla on iso vastuu monen nuoren miehen tulevaisuudesta. Miten monta sotilasuralla aikovaa on ruotuväessä tullut toisiin ajatuksiin ja päinvastoin, sitä ei tietystikään

ole mahdollista arvioida. Vaikka meillä päällystö onkin paremmin koulutettua kuin ennen, ovat monet vastuuta kantamaan joutuvat esimiehet mielestäni liian nuoria. Puuttuu sellaisia ”komppanian isä- ja äiti-hahmoja”, jotka tunsivat hyvin kaikki yksikkönsä pojat, olivat perillä heidän huolistaan ja joilla oli aikaa pojilleen. Ennen vanhaan monet näistä päälliköistä ja vääpeleistä suorastaan asuivat komppanioissaan. Nykyisin tähän on vain rajoitetusti mahdollisuuksia, kun päälliköiden kädet on sidottu suurelta osin paperityöhön ja muotitermikin on ”tasoittelu”. Entäpä nykypäivän varusmies?

— Päällimmäisenä on monesti mielessä sellainen ajatus, että nykypäivän varusmies on liian nuori. Liian nuori monellakin tavalla. Varusmiespalvelus

on liian nuorelle niin suuri elämänmuutos, etteivät kaikki osaa siihen sopeutua oikealla tavalla. Vaikka omasta ruotuväekiajastani ei vielä niin kovin monta vuotta olekaan, tuntuu näin jälkikäteen, että varusmiehet olivat silloin vanhempia.

— Nykyinen tilanne johtuu varsin suurelta osin runsaasta vapaaehtoisten määrästä. Ja tällöinen runsaus puolestaan johtuu nuorisotyöttömyydestä, joka tuo lisäksi tullessaan masentuneisuutta ja epävarmuutta tulevaisuudesta. Masentuminen ja turhautuminen saattavat sitten purkautua joihinkin epätoivoisiin tekoihin, jotka helposti ja monesti mielellään lasketaan varusmiesajan syyksi.

MAALIVAHTINA YLILUUTNANTTI

— Se, että olen yliluutnantti, ei kyllä mitenkään tule esille seurassamme, Jukka Rantanen naurahtaa vetäessään maastopukua päälleen. — Johtuneeko sitten siitä, ettei verryttelypuvussa ole arvomerkkejä! Kenties sitten, jos olisin joukkueeni kapteeni, sotilasarvoni saattaisi olla jonkinlaisen sanailun kohde.

— Yleisökkään ei ole erityisemmin noteerannut sotilasarvoani tai sotilaan ammattiani. Vain Kuopiossa ammattini tuntuu jatkuvasti olevan katsomolle ylyyke. Piippuhyllyltä saattaa rävähtää sellaisia huutoja ”ota lepo vaan!” tai ”asento.” taikka ”viheltää!” Nuokin huutelut ovat yleensä ihan hyväntuulisia ja laskettavissa siihen samaan ”naattimiseen”, josta kalakukko kaupungin keltaisen nahkakuulan ystävä ovat niin kuuluisia.

— Yleisö pitäisi muuten saada nykyistä ”harmaammaksi”. Ei sen takia, että se on lempiväriini, vaan siksi, että varusmieshuutosakilla on tavaton merkitys. Viime kesänä nähtiin Tampereella armeijan voima. Siellä oli katsomo pullollaan varusmiehiä enkä kovinkaan paljoa liioittele, kun väitän, että juuri tuo varusmiesjoukko aiheutti meille mestaruussarjan ensimmäisen tappiomme!

Siinäpä komentajille idea, jonka eteenpäinviemistä eivät ainakaan seurastustane. Onhan se seuran pääsylipputulojen kannalta ihan sama, istuuko 10 000 hengen katsomossa 5 000 maksanutta siviiliä ja 2 000 vapaalippulaista varusmiestä. Seuran menestymisen kannalta nuo 2 000 varusmiestä eivät sensijaan ole ainakaan esteeksi, kuten yliluutnantti Jukka Rantasen kertoma esimerkki osoitti. Ja saattaisihan siellä katsomossa muutama varusmies saada kimmokkeen tulla katsomaan sitten joskus ihan pääsylipulla.

Ja urheilulliseksi lopuksi hiukan muunnellen Clemenceautta: ”Sotilasjalakapallo on sotilasurheilua siinä missä soittoisuus on oikeutta ja sotilasmusiikki on musiikkia!”

TIETOJA TOIMISTOSTA

Valtuuskunnan kokous pidettiin 23.11.1979 Kadettikoululla. Kokouksen pääaiheena olivat v 1980 toimintasuunnitelma ja talousarvio. Niiden ohella käsiteltiin myös alustavasti Kadettikunnan toiminnan suuntaviivoja 1980-luvulle. Näistä asioista päätökset tehdään vuosikokouksessa Lappeenrannassa Päällystöopistossa lauantaina 15.3.1980.

+ + + +

Kadettikunnan jäsenistö tarkistettiin henkilön tarkkuudella 31.8.1979. Kadettikursseittain laadittu tilasto osoittaa mm, että

- kadettiupseereita on elossa 4.859 ja
- näistä Kadettikunnan jäseniä 3.731 = 76,8 % sekä
- jäsenistä evp-upseereita n 42 %.

Hallitus on päättänyt, että tilasto julkaistaan kokonaisuudessaan Kylkiraudassa N:o 1/80 ja ensi vuonna toimeenpannaan kampanja yhdistyksestä erossa olevien kadettiupseereiden liittymiseksi Kadettikuntaan.

+ + + +

Maanpuolustusaatteellista työtä on piireissä tehty entiseen tapaan, lähinnä koulumaailmaan kohdistettuna. Kadettikunnan seminaari -79:n jatkotoimenpiteenä on käynnistetty alueelliset kokoukset, joiden tarkoituksena on hyödyntää paikallisella tasolla seminaarin tulokset sekä maanpuolustusaatteellisen työn että piirin sisäisen toiminnan osalta.

Maanpuolustusaatteellista toimintaa ollaan laajentamassa Ammattikasvatushallituksen alaisten oppilaitosten suuntaan. Ammattikasvatushallituksen johdolle on pidetty 11.9.1979 informaatiotilaisuus Kadettikunnasta ja sen mahdollisuuksista tukea ko oppilaitosten turvallisuuspolitiikan opetusta. Tarjottuun apuun suhtauduttiin myönteisesti ja ensimmäisenä konkreettisenä tapahtumana oli maanpuolustusjaoston pitämä esitys asiasta ammattikoulujen rehtoreiden neuvottelupäivillä 15.-17.10.1979 Lahdessa. Tämän jälkeen kadettiipiirit, ammattikoulujen pyyntöjen mukaisesti, järjestävät turvallisuuspolitiikkaa koskevat esitykset samoin kuin peruskouluihin ja lukioihin nähden on jo perinteisesti menetelty.

+ + + +

Kadettikunta täyttää 60 vuotta 27.1.1981, siis vähän yli vuoden kuluttua. Alustavasti on kaavailtu, että yhdistyksen kunnaianosoitukset, juhlas-

taanotto ja päiväjuhla pidetään Helsingissä kadettiipiirin järjestäessä iltajuhlat harkintansa mukaisesti. Juhlavuotta käytetään hyväksi mm Kadettikunnan maanpuolustusaatteellisen työn tunnetuksi tekemiseksi ja taloudellisen aseman kohentamiseksi.

+ + + +

Kylkirauta julkaistaan myös ensi vuonna neljänä numerona; 20.2., 20.5., 10.10. ja 10.12.1980. Julkaistaviksi tarkoitettujen kirjoitusten tulisi olla toimituksessa noin kuukautta ennen ko lehden ilmestymispäivää.

+ + + +

Talous on kehittynyt pääpiirtein tulo- ja menoarvion mukaisesti. Arvioituja pienemmiksi jääneitä apurahoja voitaneen täydentää osaksi Kylkiraudan tukemiseen varatuilla rahoilla johtuen tulehden ilmoitushankinnan kehittymisestä myönteiseen suuntaan. Ponnisteluista huolimatta Kadettikunnan talous on edelleen varsin kireällä ja siitä syystä jo-

kainen tukeva toimenpide on enemmän kuin tervetullut. Ajan oloon VANHOJEN KAADEREIDEN MAANPUOLUSTUSRAHASTOSTA kehittyyneen yhdistykselle pysyvä tuki edellyttää, että sen pääoma kasvaa nykyisestään vielä moninkertaisesti. Lähes "huomauttamatta" voi yksityinen jäsen tukea yhdistyksen taloudellista toimintaa käyttämällä Kadettikunnan adresseja ja kortteja, joita on saatavissa toimistosta sekä piirien sihteereiltä.

+ + + +

Kadettikunnan nimiöön mm kirjepapereissa ja -kuorissa, esitteissä jne on lisätty yhdistyksen nimen jälkeen selvennys kadettiupseereiden maanpuolustusjärjestö. Tämä on katsottu tarpeelliseksi siitä syystä, että yleisön keskuudessa Kadettikuntaa yleisesti pidetään kadettien oppilaskuntana.

+ + + +

Kadettikunnan toimisto toivottaa Hyvää Joulua ja Onnea Vuodelle 1980!

26. KADETTI KURSSI

26. kadettikurssi koostuu keväällä 1978 tehdyn päätöksen perusteella perjantaina 25. p:nä huhtikuuta 1980 Turussa. Ohjelma alkaa noin klo 12.00 ja päättyy yhteiseen illanviettoon. Vaimot mukaan. Tarkemmin henkilökohdalla kiertokirjeellä helmikuun puolivälissä.

Käytä
Invalidiliiton
joulukortteja

**IKAALISTEN –
PARKANON PUHELIN OY**

39500 IKAALINEN
Puh. 933-6101

**OSUUSKUNTA
RANNIKON MAITO**

Meijerikatu 1 – 92100 Raahе
Puh. 982-38193

KANKAANPÄÄN APTEEKKI

Torikatu 1 38700 Kankaanpää
Puh. 930-21008

**PUREE
PAREMMIN**

47400 KAUSALA puh. 951-61 244, 61 784

**KOKKOLAN
OSUUSMEIJERI**

Korpintie 6 – 67100 Kokkola 10
Puh. 968-18855

**Sähköinsinööri
MAURI KETOLA KY**

Kaarretie 13–15 90500 Oulu 50
Puh. 981-342911

- VESIHUOLTO – KUNNALLISTEKNIikka –
- VESITALOUS – VESIRAKENTEET
- SUUNNITTELU – TYÖNJOHTO

OY VESIRAKENTAJA

Insinööri
Lapinrinne 1 B 00180 H:ki 18 puh. 6942344

Elintarvikeliike U. LEINONEN

Puh. 992-11649 ja 11641
98100 KEMIJÄRVI

Tervetuloa käymään!

**Arkkitehtitoimisto
EERO A. KAJAVA**

Nordenskiöldinkatu 6 A 1
00250 Helsinki 25
Puh. 90-409148

**Insinööri
Pekka Heikkilä ky**

ASEMAKATU 20 90100 OULU 10
PUH. 981-221733
KOSKIKATU 20 C 2 96100 ROVANIEMI 10
PUH. 991-17311

**RAKENNUSTOIMISTO
HAKANPÄÄ KY**

28400 Ulvila
Puh. 939-88878

**LAPUAN
SÄHKÖ OY**

62100 LAPUA
RAKENNUSTOIMISTO

**KULJETUSLIIKE
TAISTO SAARIKIVI**

Hämeentie 2 C Helsinki
Puh. 90-764744

T. KOVANEN OY

07900 LOVIISA, Tullisilta 2, puh. 915-52011

TUOTE-VÄLITYS OY

Hedelmät, vihannekset ym. tuoretuotteet kautta
maan.

Puusepänkatu 1 00810 Helsinki 81
Puh. 90-782022

Kuntouttamislaitos KAPRAKKA

Liperin kunta – KÄSÄMÄ
83430 Käsämä puh. 973-646120

- Kuntouttaa mm. Sotainvalideja – Veteraaneja
- Normaalit fysikaaliset hoidot
- Sauna sekä uintimahdollisuudet
- Mainiot lenkkelymaastot

KADETTIPIIRIEN TOIMINTAA

TURVALLISUUDESTA JA MAANPUOLUSTUKSESTA KESKUSTELLAAN PIRKKA-HÄMEESSÄ

Pirkka-Hämeen Kadettiipiiri teki kuluvan vuoden syyskesällä kirjallisen esityksen Tampereen koulutoimen johtajalle turvallisuuspolitiikkaan ja maanpuolustukseen liittyvästä luentotuesta yläasteilla ja lukioissa. Kuten tunnettua Kadettikunta ry valmistutti taannoin havaintomateriaalia selostuksineen juuri edellä kuvatun tapaisia tilaisuuksia varten. Vastaavia luentoja on pidetty eri kadettiipiirien alueilla jo aikaisemminkin. Näin on tehty myös Pirkka-Hämeenkin alueella käyttämällä Kadettikunta ry:n diakuvasarjaa hyväksi.

Kadettiipiirimme esitys sai osakseen melkoista huomiota. Esitystä käsiteltiin koululautakunnassa kahdesti. Esitys saavutti myönteisen päätöksen jälkimmäisessä käsittelyssä, johon Kadettiipiiri lähetti lisäselvityksen, jossa käsittelyä kiirehdyttiin. Lisäksi ilmoitettiin, että mainittujen luentojen yhteydessä sallitaan muidenkin aihepiiriin perehtyneiden esittää käsityksiään ja kannanottojaan.

Pirkka-Hämeen Kadettiipiirin esityksen johdosta on kirjoitettu marraskuun kuluessa lehtien palstoilla. Asiaa luonnehdittiin jopa pilakuvinkin. Asian osak-

seen saama huomio ilahdutti Pirkka-Hämeen Kadettiipiiriä. Kadettiveljet totesivat, että maanpuolustusasia on todellakin tärkeä. Pirkka-Hämeen veljien esitystä tullaan jatkossa ruotimaan jopa eduskunnassa, jolle on tehty asiasta eduskuntakysely. Tulevaisuus näyttää millaisen vastaanoton yhteinen asiamme saa "kansan isien" piirissä. Joka tapauksessa päätimme esitystä tehdessämme lähteä liikkeelle puhtain asein puhtaan asian puolesta.

Hannu Uusmies

PIRKKA-HÄMEEN KADETTIPIIRIN JÄRJESTÄMÄT MAANPUOLUSTUSILTAMAT 18.11.1979

Pirkka-Hämeen Kadettiipiiri järjesti 18.11.1979 teeman 200 vuotta upseeri-koulutusta Suomessa merkeissä yhteiset illtammat pohjoishämäläisille Tamperetta kotipaikkanaan pitävälle maanpuolustusjärjestöille. Yhteistoiminnan näkyväksi merkiksi kadettiipiiri ojensi järjestöille kadettiipiirin tukijaoston puheenjohtajan vuoden 1978 kadettiupseerin evl Sulo Ropposen ideoiman Pirkanmaa 700 vuotta-mitalin, josta kuvamme. Kadettiipiirin puolesta mitalit luovutti puheenjohtaja eversti Pentti Silvast ja varapuheenjohtaja everstiluutnantti Matti Lumme.

Esko Loponen

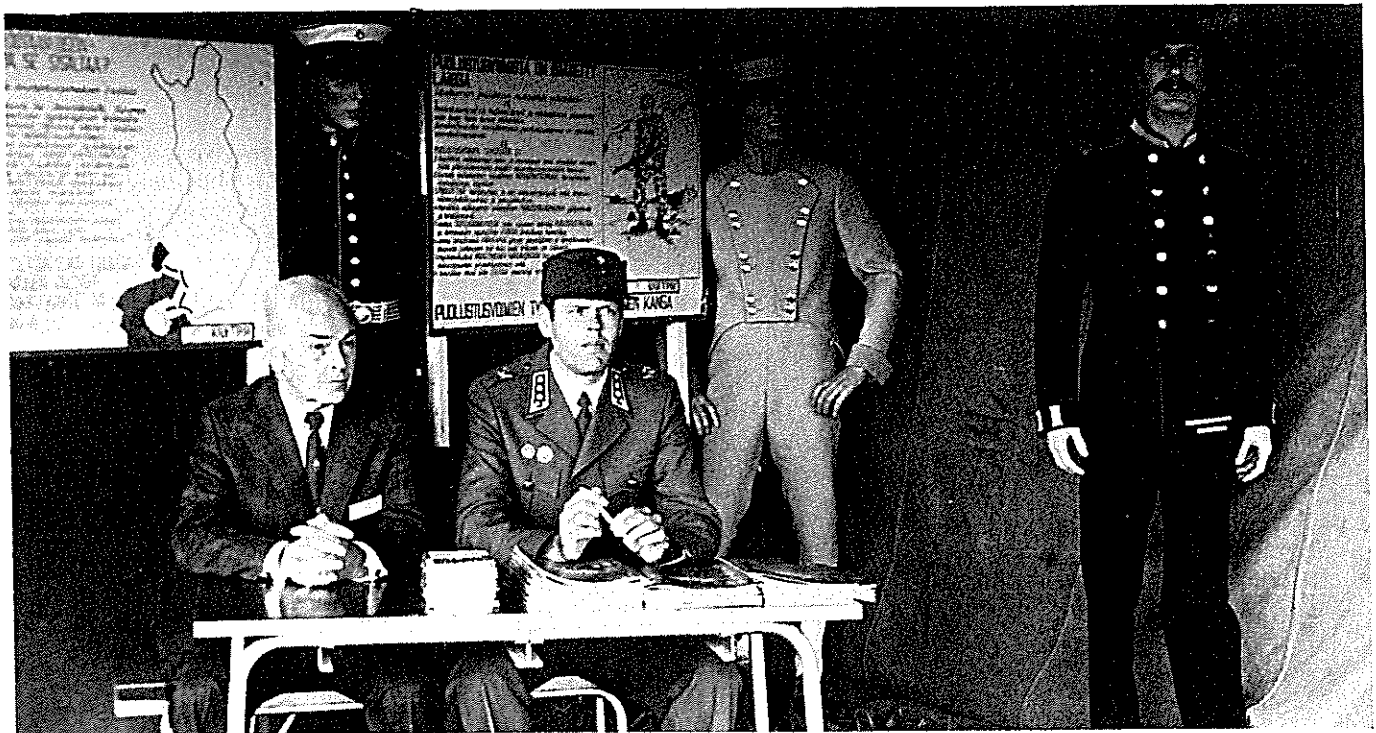
Pirkka-Hämeen Kadettiipiirin maanpuolustusiltamiin kutsutut muut maanpuolustusjärjestöt.

1. Vapaussoturien Huoltosäätiö ry
2. Vapaussoturien Huoltosäätiön Pirkanmaan Avustustoimikunta ry
3. Vapaussoturien Huoltosäätiön Tampereen osasto ry
4. Pirkanmaan Sotaveteraanipiiri ry
5. Tampereen Sotaveteraanien Huoltoyhdistys ry
6. Sotainvalidien Veljesliiton Pirkka-Hämeen piiri ry
7. Sotainvalidien Veljesliiton Tampereen osasto ry

8. Tampereen Seudun Sotilaskotiyhdistys ry
9. Pohjois-Hämeen Reserviupseeriipiiri ry
10. Pohjois-Hämeen Reservin Aliupseeriipiiri ry
11. Pohjois-Hämeen Reservin Upseeri ja aliupseeriipiirien Tuki ry
12. Tampereen Reserviupseerikerho ry
13. Messukylän Reserviupseerikerho ry
14. Tampereen Korkeakoulujen reserviupseerit ry
15. Tampereen Reservialiupseerit ry
16. Tampereen Seudun Maanpuolustuskiltojen Yhteistyötoimikunta
17. Upseeriliiton Pirkka-Hämeen osasto ry
18. Tampereen Toimiupseerit ry

Kuva: Reijo Palmu
Maanpuolustusiltamiin osallistuneet järjestöt saivat Pirkanmaan 700 vuotta-mitalin.

Hämeenlinnan kadettiopisto osallistui HÄME 79-näyttelyyn viime kesänä omalla osastollaan, mikä oli osa puolustusvoimien näyttelykokonaisuudesta. Hämeenlinnan raviradan alueella toteutetussa näyttelyssä vieraili esittelypäivinä noin 100 000 henkilöä, jotka olivat erittäin kiinnostuneita puolustusvoimien näyttelyosastosta ja myös Hämeenlinnan kadettiopiston aineistosta. Esillä oli mm. sotilaspuvustoa ja Kadettikoulun ”pukukavalkadi”. Lisäksi esitettiin elokuvaa ”Mallia SA-Int” sekä Kadettikunnan turvallisuuspolitiikan opetusmateriaalia. Yleisölle jaettiin mm. Kylkirautaa, Ruotuväkeä ja erilaisia esitteitä. Kadettiopiston osastolla vieraili arviolta noin 60 000 henkeä kolmen päivän aikana. Pääpiirtein noin 90 % kävijöistä suhtautui positiivisesti erittäin positiivisesti maanpuolustusta käsittelevään aineistoon. Kuvassa evl evp Martti Riihimäki ja kapt Pekka Karikoski odottelevat aamutuimaan ryntäyksen alkamista.

KADETTIKURSSIEN KUULUMISIA

Kurssi X kehuu jo kevään kylkiraudassa itseään 50-vuotisjuhlapäivänsä merkeissä. Kun emme silloin ehtineet liittää tekstiin niin tuiki tärkeäksi katsottua kuvaa, korjaamme puutteen näin jälkikäteen. Kuvaus on suoritettu Kalastajatorpalla juhlaillallisen lomassa 16.5.79.

Ja tässä ovat nyt sitten ”Maailman mahtavimmat sankarit” mallia 1929 mm. (med mummor) Kun ”Korppuksesta lähdimme, ylitti vahvuutemme 70; nyt yllämme enää lukemaan 27. Rautaisia ovat Kohtalon armottomat lait.”

18. KADETTIKURSSI KAUNIALASSA

Perinteinen kevätkokouksemme, jossa osanottajia oli 21, pidettiin 26.4.79 Sotainvalidisairaalassa erityisestä syystä:

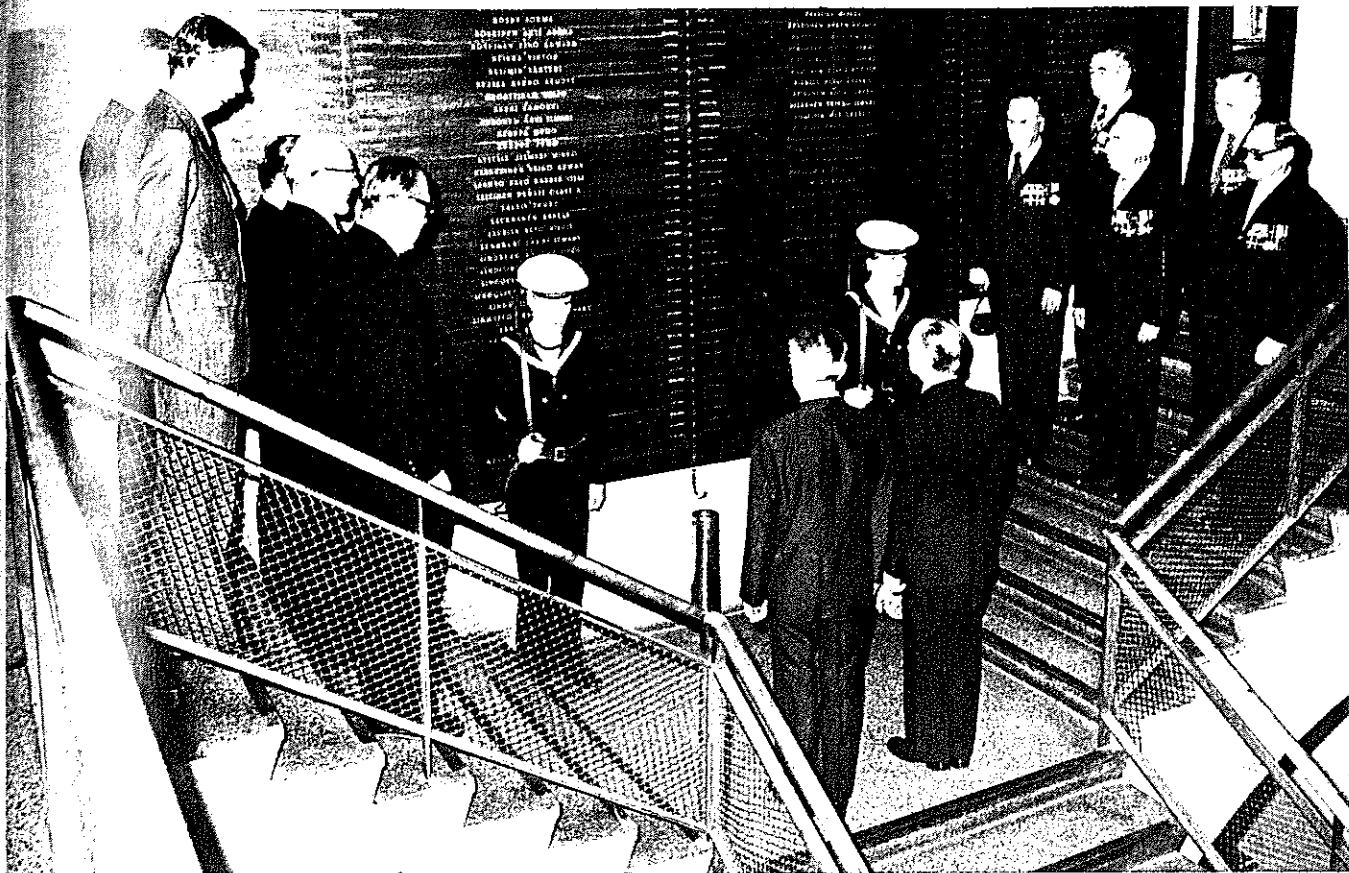
kurssimme jäsen Amerikan eversti Paavo Kairinen luovutti laitokselle USA:n ja Kanadan suomalaisilta aseveljiltä keräämänsä viimeisen erän 7000 dollaria, kaikkiaan 14.000 dollariin (58.000 mk) nousevasta määrästä. Sillä

on maksettu ne upeat kuntoutusvälineet, jotka olivat nähtävissä uimahallin perällä. Luovutuspuheessaan Paavo kertoi sikäläisten aseveljemme vaiheista sodissamme sekä vilkkaasta aatteellisesta toiminnasta.

Heidän aktiivisuudestaan saimme lisänäytteen, kun Floridan suomalaisten edustaja samassa tilaisuudessa luovutti 4000 dollaria (16.000 mk). Lahjoitukset otti vastaan lääkintäkenraali Pekka Somer. Sairaalan puolesta kiitti yllääkäri Leo Jarho, joka lounaan aikana valaisevasti selosti sotainvalidien huoltoa yleensä ja Kaunialan Sairaalan toimintaa erityisesti. Suurkeräyksen johtaja kurssimme jäsen Erkki Sävy kertoi, mistä kertyneet rahat 25 miljoonaa markkaa on saatu. Vielä puuttuu 7 miljoonaa, mihin summaan sisältyy vanhan päärakennuksen saneeraus.

Kurssilaisten keskuudestaan paikalla keräämän avustussumman 300 mk Raffu Bäckman luovutti Kaunialan Toverikunnan edustajalle sekä kohdisti lämpimät kiitollisuuden sanat laitoksen johdolle. Sisältörikas kokouksemme päättyi Tauno ja Meri Lammin vieraanvaraisessa kodissa rattoisan seurustelun merkeissä.

HPH

11. merikadettikurssin kunnianosoitus Merisotakoulun sankarivainajien muistotaululla 15.9.1979.

11. merikadettikurssin päättymisestä 40 vuotta

11. merikadettikurssi alkoi 26.10.1936 koululaiva Suomen Joutsenella 22 kadetin vahvuisena ja päättyi 16.9.1939 Merisotakoulussa vahvuuden ollessa tällöin 21. Kurssi kesti siis 2 vuotta 10 kuukautta ja 22 päivää, mikä lienee tähänastinen pituusennätys ottaen lisäksi huomioon, että kaikilla kurssille hyväksytyillä oli sen alkaessa jo takanaan 440 vrk:n varusmiespalvelu ja ylennys reservin upseeriksi. Kurssin poikkeuksellinen pituus johtui pyrkimyksistä kouluttaa silloisiin merivoimiimme "universaaliupseereja" antamalla heille sekä laivasto- että rannikotykistö-koulutuksen käsittänyt yhtenäiskoulutus. 11. merikadettikurssi jäi ensimmäiseksi ja viimeiseksi täyspitkäksi yhtenäiskurssiksi, sillä seuraavat kaksi kurssia jouduttiin sotien johdosta lyhentämään, minkä jälkeen siirryttiinkin taas takaisin entiseen linjakajoiseen

koulutusmuotoon.

Kurssilta valmistuneista 21:stä upseerista on elossa 15. Täysi tusina kurssin kaadereita kokoontui 40-vuotismuistojen merkeissä 15.9. Suomenlinnaan tutustumaan entisen opinahjonsa Merisotakoulun nykyisiin tiloihin ja toimintaan. Koulun sankarivainajien muistotaululla suoritettua kunnianosoituksen jälkeen tehtiin kierros merikadettien opetus- ja majoitustiloissa sekä kuultiin kadettiosaston johtajan komkapt Raimo Hurskaisen selostus tämän päivän koulustoiminnasta. Tyydytyksellä voitiin todeta, että paljon myönteistä kehitystä on merikadettikoulutuksenkin kohdalla tapahtunut viimeksi kuluneiden neljän vuosikymmenen aikana.

Merisotakoulun ruokasalissa nautitun kenttälounaan jälkeen oli ohjelmassa paluu kaupunkiin, jossa yhdessäolo jatkui

"avec dame" ravintolailianviettona. Perinteiden isän kadettivelji Jussin toimiessa seremoniamestarina kuultiin alkajaisiksi tilaisuuteen saapumasta esytyneiltä veljiltä tulleet tervehdykset, joista kaukaisimmat olivat Suomen suurlähettiläänä Nigeriassa vaikuttavan veli Aarnon ja Espanjan Aurinkorannikolla eläkepäiviään viettävän veli Eeron lähettämät. Ilta sujui rattoisasti entiseen hyvään merikadettityyliin vanhoja muistoja verestäen ja kajauttaen välillä myös "maailmassa mahtavimmat sankarit". Kun vielä seuraavanakin päivänä oli koonnuttu yhteisen lounaspöydän ääreen olikin aika taas palata arkeen mielessä vakaa tuuma tihentää näitä viiden vuoden välein toimeenpantuja kokoon-tumisia tapahtuviksi vastedes vuoden tai parin välein.

Merikadetti N:o 257

22. kadettikurssi vieraili 40-vuotisjuhlaansa aikana vanhalla Kadettikoululla.

22. kadettikurssi 40 vuotta

22. Kadettikurssi on itsenäisen Suomen Kadettikoulun kurseista ensimmäinen, jonka opiskelun sota on katkaisut. Kurssi alkoi Munkkiniemessä toukokuussa 1938. Ensimmäinen vuosi kului nuorempana kadettina normaalin opiskelun merkeissä. Keväällä 1939 saatoimme vanhemman kurssin valmiina upseereina heidän iloonsa yhtyen ulos koulusta. Oma kaaderiakamme oli alkanut, mutta sen iloa himmensi jatkuvasti kiristynyt sotilaspoliittinen tilanne Euroopassa. Kesän vietimme vielä leirillä Parolassa ja polkupyöräretkellä Kannaksella. Yksimielisellä päätöksellä kurssimme osallistui myös vapaaehtoisin linnoitustöihin Karjalan kannaksella uhraten siihen osan kesälomastaan.

Kokoontuessamme syyskuun alussa jälleen Munkkiniemeen jatkamaan opiskelua oli ilmassa odotuksen ja jännityksen tuntua, joka löi leimansa koko koulun elämään. Pian tulikin ratkaisu. Sunnuntaina lokakuun 8. päivänä kutsuttiin

kurssin kadetit kaupungilta koululle, jossa koulun johtaja ilmoitti kurssin keskeyttämisestä ja kadettien komentamisesta joukko-osastoihin. Talvisodan YH oli alkanut.

YH:n aikana maavoimiin kuuluneet kadetit toimivat ensisijaisesti nuorempina upseereina ja perusyksikön päällikköinä kertausharjoituksiin kutsutuissa joukoissa jatkaen sitten samoja tehtäviä sodan alettua. Ilmavoimien kadetit siirtyivät loppukesällä 1939 jatkokoulutukseen Ilmasotakouluun Kauhavalle ja sieltä sodan alettua joukkoosastoihin. Värikeiksi meidät ylennettiin itsenäisyyspäivänä 6.12.1939 annettulla Ylipäällikön päiväkäskyllä. Tieto ylennyksestä tuli asianomaisille useassa tapauksessa vasta pitkän ajan kuluttua. Moni kurssimme kadetti ehti kaatua jo ennen ylennystään. Sodan koettelivat kurssiamme kovin ottein: 87:stä valmistuneesta upseerista 31 kaatui sodissa, 15 on myöhemmin kuollut ja 41 on vielä

jäljellä. Yksi – kenraali Lauri Sutela – on enää vakinaisessa palveluksessa.

5.10.1979 kurssimme kokoontui viettämään 40-vuotisjuhlaansa. Päivän tilaisuudet aloitettiin kunniakäynnillä Hietaniemessä, jossa laskimme seppeleet Sankariristille ja Suomen Marsalkka Mannerheimin haudalle. Kadettiveljiä oli paikalla kolmekymmentä eli enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Yhteisen maittavan lounaan nautimme rouvien kanssa vanhassa kadettikoulussa eli nykyisessä Valtion Koulutuskeskuksessa. Lounaan jälkeen tutustuimme johtaja Harry Kronqvistin ystävällisellä opastuksella vanhan koulumme nykyisiin tiloihin. Vielä löytyi vanhoja tuttuja paikkoja, vaikkakin kovasti muuttuneina ja nykyaikaistettuina. Käynnin yhteydessä kuulumme Lauri Sutelan mielenkiintoisen esityksen puolustusvoimien viimeisistä kuulumisista ja saimme nähdä 60-juhlavuoteen liittyvät lyhytfilmit.

Iltajuhla vietettiin Kalastajatorpalla, jossa muistorikas vanha torppa muodosti erittäin onnistuneen ympäristön juhlaallemme. Ohjelmassa oli kadettiväijuhli Osmo Vihman puhe, perinteitten isän Kai Halmevaaran muistelot kadetti-ajaltamme ja Eero Mattilan yksinlaulua. Ravintola ja sen henkilökunta puolestaan huolehtivat illallisen tasosta ja tarjoilusta kaiken kiitoksen ansaitsevalla tavalla. Erittäin runsaslukuinen kadettiveljien ja daamien joukko viihtyi hyvin ja osallistui innokkaasti karkeloon.

Yhdessäolomme jatkui vielä seuraavana päivänä, jolloin olimme kutsuttuina lounaalle Saara ja Alpo Lehdon kotiin. Tätäkin kutsua oli noudattanut erittäin runsas rouvien ja kadettien joukko. Iltapäivä ehti kulua pitkälle iltaan isäntävään viihtyisässä kodissa hyvän ruoan ja juoman sekä iloisen seurustelun merkeissä. Tilaisuuden yllättävin ja mieleen jäävin hetki oli talon emännän entisille kadeteille pitämä puhe. Se herkisti kuulijat ja palautti menneet ajat mieliin ja se palkittiin runsailla suosiosoituksilla.

Kadetti 1631

Sinä entinen kadetti, mallia kurssi 22

Kun kuulin, että tämä 40-vuotispäivä on nimenomaan entisten kadettien, mallia kurssi 22, juhla, katsoin aiheelliseksi pitää nyt teille miehille puheen tai oikeammin lukea teille eräänlaisen sepustuksen.

Aikomasi Sinä, olitpa maalta tai kaupungista, valitsit itsellesi sotilaan uran. Hait ja pääsit Kadettikouluun. Arkanainne menit ja varmaan "Herrat Vanhemmat" veivät Sinulta loputkin luulot pois. Ja vielä ne pakanat syöttivät rankaasi jon-

kinlaisen seipään, jonka kyllä huomasi kun tulit ensimmäiselle lomalle: olit kirjaimellisesti sanoen kuin "seipään niellyt". Mutta minä, kotikaupunkisi — tai toisenkin paikkakunnan — tyttö, katselin Sinua kunnioittaen, ihailien suoraa ryhtiäsi, korrektia käytöstäsi ja ennen kaikkea sydämeni pomppi kadetin univormun takia. Jos Sinä silloin satuit luomaan minuun silmäyksenkään, olin kuin "seitsemännessä taivaassa". En yksinkertaisesti voinut ajatella muuta kuin Sinua.

Ensimmäisenä kadettivuotenasit olit vain "kurja simpuppu" ja tuosta vuodesta vaikenit silloin visusti. Nyt voit siitä kyllä kertoa nauraen, vaikka ne kokemukset olivat kai hiukan karvaita ja kovia nuorelle kadetille. Seuraavana vuonna olit itse jo "Herra Vanhempi" ja pystyit näyttämään oman arvosi. Silloin kyllä kerroit minulle elämäsi avoimesti, olit jopa hie-man tärkeäkin. Ja minä, kokematon tyttö, ihailin Sinua entistä enemmän.

Sitten tuli vuosi 1939 loppuun ja Sinut, 22. kurssin kadetti, komennettiin yllättäen todellisiin sotatoimiin kesken kurssin. Ja niin olit Sinä "Herra Upseeri". Ja voi että silloin sydämeni väräsi sekä arvosi vuoksi että muutoinkin, sillä jouduithan heti "sinne jonnekin" kovin nuorena ja kokemattomana. Työsi myötä kasvoit tehtäväsi ja olit tositoimissa. Kohdaltasi kyllä jäivät kokematta nuoren upseerin jännittävät ajat normaalissa varuskuntaelämässä. Sinun oli miehistyttävä nopeammassa tahdissa kuin mitä olit haaveillut. Ja minäkin koin saman kohtalon. Koimme sen yhdessä ja erikseen, kasvoimme aikuisiksi. Ne vuodet olivat vaikeita. Sinä taistelit siellä jossakin, mutta joskus hiljaisina hetkinä kaipasit minua, kirjoitit kirjeitä, ja minä täällä koti-

Suomessa tein samoin — ja kenttäposti toimi!

Tuli sitten hetki, olit ehkä jollain lomalla, kun pyysit kättäni ja lupasit minulle kaikkesi. Suostuin tietysti, emmehän silloin ajatelleet kuin päivän kerrallaan. Ihaninta oli vain tietoisuus, että kuulumme toisillemme.

Sota jatkui ja jatkui, mutta sen verran pääsit lomille, että jälkikasvukin tuli turvatuksi.

Kun vihdoin tuli rauha ja saavuit kotiin, tuli se varuskuntien "ihanaus ja kurjuus" meille todellisuudeksi. Sinä olit kovia kokenut upseeri ja Sinun kanssasi oli elämän ruvettava rullaamaan. Olit joskus ihana, joskus niin karmean sietämätön, että manasin Sinut aika ajoin vaikka minne. Yhdessä kuitenkin kestimme niin myötäkuin vastamäetkin ja olimme niin onnellisia!

Nyt Sinä olet elämän ehtoopuolella. Ohimoillasi on harmaata tai koko tukkasi on valkoinen, päälakesi ehkä kalju, kuulet hiukan huonosti ja näkökykysi on vähän niin ja näin. Kuulumme nyt yhdessä suureen eläkeläiskaartiin, yhdessä etsimme silmälaseja ja yhdessä palaamme menneisiin muistoihin. Ja minä niin rakastan Sinua vieläkin.

Olen oppinut luovimaan kaikki karikat kanssasi ja huomaan, että olet mitä parhain, juuri sopiva minulle. Minun on vain ymmärrettävä pienetkin oikkusi, vaiettava oikealla hetkellä, ja elämä kulkee kuin tanssi, sillä meidän olemme kasvaneet yhdeksi. Näinhän pitääkin olla ja siitä sekä kaikista menneistä vuosista olen kiitollinen Sinulle, entinen kadetti, mallia kurssi 22, Sinä unelmieni mies, Sinä suuri sotasankari — Sinä arkinen todellisuuteni.

Pidetty 6.10.1979

38. kadettikurssi 25 vuotta

38. Kadettikurssi kokoontui 25-vuotisjuhlinsa Espooseen Säästöpankkiopiston tiloihin 12.5.1979. Kun ensimmäiset tervehdykset oli vaihdettu ja nautittu kevyt lounas, lähtivät rouvat Espoon kaupungin järjestämälle "turistimatkalle". Kurssi siirtyi Hietaniemeen, missä suoritettiin kunnianosoitus sankarivainajille ja Suomen Marsalkalle.

Kurssikokous pidettiin Kadettikoululla perinteisessä ilmapiirissä, johon palautumista auttoi elokuva "kadetista upseeriksi". Elokuvasa saimme jälleen kerran nähdä itsemme ensimmäisen kerran astumassa sisään Kadettikoululle

siitä samasta ovesta, josta sittemmin olemme kulkeneet lukemattomia kertoja ja viimeksi juuri samana päivänä. Vertailun vuoksi näimme samasta aiheesta myös uuden version ja totesimme havainnollisesti 1/4-vuosisadan kuluessa siirrytyn kokonaan uuteen aikakauteen.

Kadettiväipelimme Rauno Toukolan johdolla pidetyssä kurssikokouksessa todettiin kurssiltamme 25-vuotta sitten valmistuneista 60 upseerista olevan vielä vakinaisessa palveluksessa 38, siirtynyt eläkkeelle 19 ja kuolleen 3. Juhlakokoukseen oli saapunut 34 kadettiveljeä. Kurssimme saavuttaessa "eläkeiän" to-

dettiin samalla tilaston ilmeisesti melkoisesti muuttuvan lähiaikoina. Tiedossa oli jo ainakin viiden kadettiveljen ero aktiivipalveluksesta.

Laskettuamme kukkaistervehdyksen Kadettikoulun sankarivainajien muistotaululle, joimme kadettikahvit ja kuulumme kadettikoulun johtajan apulaisen esittelevän Korpuksen nykyistä toimintaa. Lopuksi suoritimme vielä koulun sekä tupiimme tarkastuksen.

Illanviettoa varten siirryimme takaisin Espooseen Säästöpankkiopiston viihtyisiin tiloihin, jotka Pertti Envall ansiokkaasti oli järjestänyt kurssin käyt-

töön. Opistolle tällä välin ”kotiutuneiden” naisten kanssa yhdessä syötiin juhlaillallinen, jonka jälkeen nähtiin ja kuultiin Hannu Heinisen erinomaisella tekniikalla ja taidolla esittämä kavalkaadi ”Upseerikoulutus 200 vuotta”. Kavalkaadin jatkoksi Hannu esitti kuvakertomuksen 38. kurssin kadettivaiheista, joka synnytti hilpeitä muisteluja.

Kahvitarjoilun ja iltapalan väliin mahtui runsaasti pyörähtelyä ja lämminhenkistä seurustelua, jonka aikana koettiin yhteisesti, että kadettiveljeys ei ole vain

sananen. Jo 27 vuotta sitten alkanut yhteinen vaellus ja yhteiset kokemukset ovat luoneet todellisen veljespiirin, jotka sittemmin on vuosien varrella elämäntoveriemme myötä muotoutuneet yhtä läheiseksi perhepiiriksi.

Erikoista arvonnantoa kurssijuhlalle antoi pidetyn koulun johtajamme ”Sotalassen”, Lauri Sotisaaren viihtyminen seurassamme. Saimme kuulla mm Sotalasse-nimen historian sekä muistoja kurssin vaiheista katederin toiseltakin puolen. Kunnioituksella totesimme ”So-

talassen” yhä muistavan hyvin meidät kaikki henkilökohtaisesti ja tuntevan myös myöhäisemmät vaiheemme. Sydämmelliset kiitokset Lasselle.

Aamuaterian jälkeen seuraavana päivänä hyvästelimme toisemme ja lähdimme kukin tahollemme antoisaa kokemusta rikkaampina.

Kiitokset järjestäjille ja teille kaikille erinomaisesta juhlasta. Tapaamme viiden vuoden kuluttua.

Kadetti n:o 3365

38. kadettikurssi.

29. meri- ja 44. kadettikurssi 20-vuotias

Miehenikä.

Kokoonnuimme tutuissa paikoissa: Suomenlinnassa ja Santahaminassa. Tunnelma oli lähes sama kuin olisi palannut kotilomalta. Se oli mukava tunnelma.

Olimme huolissamme nuorimpien kadettiveljemme koulutuksesta. Meille kerrottiin siitä. Emme ole enää huolissamme siitä, mutta kyllä siitä laitteistosta, jolla se meille esiteltiin: joku näki, toiset kuuli, taikka molempia.

Söimme lounaan. Vain pronto puuttui.

Muistimme Teitä, jotka lunastitte lupauksenne viimeistä kirjainta myöten. Teimme paririvin. Vaimot seisoivat siinä rivissä. Kiitos Teille — ja heille.

Toimikunta oli valinnut tapamisemme kehukset hyvin Haikon kartanon. Herraskainen ympäristö, syksy oli kauneimmillaan. Kun nautimme päiväkahvin muistimme myös Sinut, joka et ollut joukossamme — eri syistä.

Kurssikokouksessamme halusimme kirjata ajatuksen, että muistimme Teitä kouluttajiamme lämmöllä. Se tarkoittaa, että kaikki meni ihan kivasti silloin.

Ennen illallispöytää kerroimme

sanoin ja kuvin — taikka oliko se päinvastoin — mitä itsekukin katsoi saavuttaneensa tähän saakka. Isot kalat ja lapset korostuivat.

Tanssin aikana totesimme, etteivät vuodet olleet olleet vuosille ydinpuuta: oli niin kuin ennen.

Kolina aamulla oli hirveä. Löimme kyykkää sotainvaliidien kanssa. Tasa-peli.

Kiitos taas kerran Matille, Kymikelle, Algotille, Jukalle ja muille. Tapausmisiin.

AH

29. meri- ja 44. kadettikurssi.

**Kadettikurssi 31 13.10.1979 majuri Asser Korhosen
kotitalon portailla. 30. vuotta 20.12.1979**

Lauri Prinkkilä, Eeva Korhonen, Asser Korhonen, Esko Poutanen, Erkki Kurkela (joukk. joht.), Päivyt Kurkela, Pentti Järvinen, Kirsti Vainio, Katri Heimo, Elma Järvinen, Kyllikki Suviniemi, Bertel Haga, Reino Raitasaari, Pekka Aitero, Hellin Aitero, Paavo Heimo, Leo Manner, Jukka Suviniemi, Kaija Raitasaari, Heikki Vainio, Leo Falin, Pirkko Falin, Maj Varkila, Maija-Liisa Manner, Irma Haga, Heimo Kohtamäki, Aino Kohtamäki.

Erkki Sutela HEINRICHSIN ADJUTANTTINA OTAVA

Erkki Sutela on nyt tehnyt sen, mitä kai monet häneltä odottivat. Erään arvostetuimman sotilaamme ja yhden viime sotiemme merkittävimmän johtajan adjutanttin kokemukset ja näkemykset kiinnostavat ainakin historiaamme harrastajia suuresti.

Heinrichsista saa kuvan määrätietoisen ja velvollisuudentuntoisen upseerina, johon Mannerheim luotti rajattomasti. Jotenkin kuva on silti hieman pehmeä. Ehkä tämä saattaa johtua myös siitä, että Sutela kirjoittaa aika tavalla kriittikkömästi, minkä hän myös itse tunnustaa. Kuitenkin omat kriittiset mielipiteet olisivat antaneet ehkä enemmän väriä.

Asekätkentäjutusta voi poimia pienen palasen:

"Myöhään syksyllä 1944 kenraali kutsui adjutanttin, ojensi punaisen asiakirjakansion ja sanoi sangen tuohutuneena:

— Lue nyt sinäkin nämä paperit! Kaikki tämä on tehty selkäni takana ja minulta täysin salassa. Kuinka Paasonen ja Hallamaa ovat voineet tehdä näin!

Adjutantti oli niitä harvoja, joka siinä vaiheessa sai tutustua huippusalaiseen Stella Polaris-operaatioon."

Mielenkiintoisena yksityiskohtana voidaan todeta, että kenraali lausui oman nimensä "suomalaisittain" kuten se kirjoitetaan eikä saksalaisittain "heinrichs", perustellen tätä sillä, että se on alunperin ruotsalainen sukunimi.

On luonnollista, että adjutantti joutui usein kuulemaan ja keskustelemaankin esimiehensä kanssa tämän elämän alkuvaiheista. Niistä on kirjassa esitystä lähes puolet. Sinänsä kyllä mielenkiintoista, mutta asiaa olisi voinut karsia ja kertoa enemmän omakohtaista. Joka tapauksessa mukavaa joululukemista.

MSI

Uula Aapa VÄIJYTYSPARTIO ISKEE OTAVA

Olli Remes, rajakersantti, Mannerheim-ristin ritari ja mestarihihtäjä esittää sankarin osaa Uula Aapan

"Jälkipartio varmistaa" teoksen täydennyksessä uudessa painoksessa nimeltä "Väijytyspartio iskee". Ja hyvin osansa esittääkin!

Olli Remeksen partion tehtävänä oli hiihtää Sallan erämaissa vihollisen ja omien joukkojen välissä suorittaen harhautuksia ja väijytyksiä. Talvisodan pakkaset ja vihollisen jokahetkinen läheisyys on kuvattu sillä antaumuksella, minkä vain itse mukanaolo voi tuoda.

Uula Aapa on omistanut kirjansa "Sallan pataljoonassa palvelleille taitaville ja rohkeille miehille". Kun Talvisodasta on nyt kulunut 40 vuotta, on varmasti paikallaan muistella niitä tekoja, joiden avulla silloin säilytettiin itenäisyys.

MSI

Kaarlo Hartiala POLKUNI TIETEEN TURUILLA WSOY

Kun sellainen mies kuin Turun yliopiston kansleri ja tunnettu urheilulääkäri tarttuu kynään kertoakseen elämästään ja kokemuksistaan, niin jälkeä voi odotella jännittyneenä. Ympäri maailmaa matkustelleena Kaarlo Hartiala on kokenut paljon, nähnyt monenmoisia tapahtumia ja asioita sekä tavannut mitä mielenkiintoisimpia henkilöitä.

Ajoittain kirjan kerronta kohoakin erittäin nautittavaksi, mutta mitä pidemmälle lukija sen sivuilla ehtii, sitä oimuisempi tunne alkaa vallata mielen. Eräs tuttavani mainitsi, että kustantajalla kyllä on ollut hauskaa käsikirjoitusta lukiessaan, ja että se on julkaistu aivan piruuksissaan. Hyvä asia ja mielenkiintoiset tapahtumat on kääritty aikamoiseen omahyväisyyteen.

Maratoonari Pentti Karvonen antoi urheilulääkärille tunnustuksen sanomalla, että puolet Melbourne'n prossimitalista kuuluu hänelle tohtorin parannettua aivan viime tipassa Karvosen jalat ja tämä juoksi palkinnoille lähes harjoittelelta. Vastaavasti ansio Pekka Vasalan kultamista Münchenissä on mitä selvimmin kirjoittajan.

Lopuksi lukija jää vain ihmettelemään, miksi kanslerille ei ole suotu Nobelin palkintoa lääketieteen alalla, sillä ovathan kaikki merkittävät keksinnöt olleet oikeastaan lähtöisin joistain hänen tutkimuksistaan. Kirjan paksuutta lisää turhaan yli viisikymmentä sivua vuosien saatossa pidettyjä puheita.

KKnen

Reino Lento SELLAISTA OLII ELÄMÄ VUOSISADAN VAIHTEEN TURUSSA WSOY

"Turkulaismaisesta" nimestään huolimatta kirjassa kuvataan elämää myös muualla Suomessa ja oikeastaan aiheen käsittely on pitkälti suomalaista tapainhistoriaa, vaikka tapahtumat sattuvatkin Turussa. Professori Lento hallitsee aiheensa, kirjoittaa jouhevasti ja yksityiskohtia mielenkiintoisesti esiin tuoden.

Erittäin mielenkiintoisia ovat kuvaukset poliisin ja venäläisen sotaväen välisistä suhteista sekä ensimmäisen maailmansodan syttymisestä saadun tiedon tulo Turkuun. Poliisi osasi yleensä vain suomea ja sotaväki puolestaan venäjää: miten siinä nyt sitten selvitettiin ristiriitoja, tappelujen syitä ja juopumuspidätyksiä! Vastaavasti taas monet hurjat huhut liikkuvat kaupungin kaduilla ensimmäisen maailmansodan syttyessä. Tiedon välitys ei ollut kovinkaan nopeaa eikä luotettavaa.

MSI

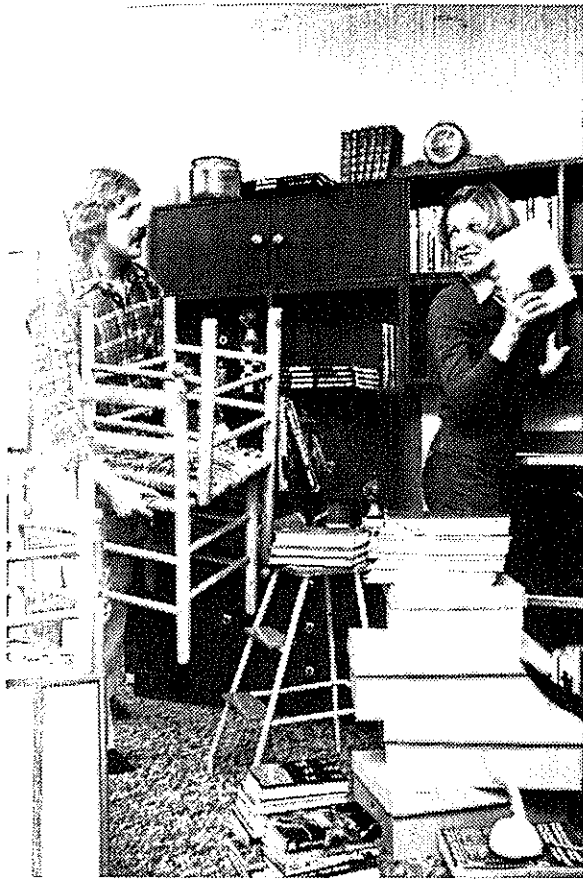
Eri kirjoittajia MUUTTUVAT AJAT Turun klassillisen lyseon satavuotiskirja WSOY

Kolmantena "turkulaisena kirjana" tulokoon esitellyksi Turun klassillisen lyseon satavuotiskirja. Yleensä on totuttu siihen, että tällaiset juhla-kirjat ovat enemmän tai vähemmän matrikkeleita, jolloin niillä ei ole juuri arvoa muille kuin kirjaan nimensä saaneille. "Muuttuvat ajat" tekee tästä myönteisen poikkeuksen. Kirjan sisältö muodostuu yhdeksän entisen oppilaan tutkielmista ja esseistä.

Kirjoittajina ovat mm. Aapeli Saariso, Mikko Juva, Pekka Lounela, Klaus Waris ja Metropolilta Johannes. Entisten oppilaiden yhdistys ansaitsee kiitoksen ideastaan. Lisäksi se ei ole jäänyt alkuasteelle, kuten helposti saattaa käydä, vaan sisältö on todella puristettu mielenkiintoiseksi asiaksi.

"Muuttuvia aikoja" voi hyvällä omalätunnolla suosittelua lukemiseksi, jos haluaa pähkinänkuorellisen tietoa suhteellisen helpotajuudessa muodossa, vaikka ei olisikaan käynyt Turun klassillista lyseota.

MSI

Asunnon- vaihtajalle varmistaa lainan Kättä päälle -sopimus.

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

JO 40 VUOTTA YHTEISTOIMINTAA PUOLUSTUSVOIMIEN JA LAPINLEIMU OY:n VÄLILLÄ

Toimituksesta vastaava Pääesikunnan edustaja seuraamassa pioneeri-materiaalin valmistusta.

Parhaiten osaamme:

- ohutlevyt
- kerta- ja kestopuovut

LAPINLEIMU OY

KILSA-TUOTTEET 37800 TOIJALA ☎937-21080

TELEX 22-380

VUONNA 1980 MERKKIPÄIVÄÄNSÄ VIETTÄVÄT KADETTIKUNNAN JÄSENET KADETTIKUNTA TOIVOTTA A ONNEA!

85 vuotta

Grönholm Hakon kom evp 3. mek 4.4.80
Arthur Säteri

80 vuotta

Juutilainen Alve Allan evl evp 2. k 8.3.80
Kraemer Bror August ev evp 1. k 22.2.80
Meinander Vilho maj evp 9. k 11.7.80
Paavola Ahti Ilmari maj evp 8. k 27.11.80
Simonen Norman Adolf evl evp 3. k 22.6.80
Sorri Teppo Alfred evl evp 6. k 5.3.80
Wrede
Wilhelm Otto Casper komkapt evp 1. mek 8.1.80
Väänänen Olli Akseli maj evp 10. k 20.10.80

75 vuotta

Aaltonen Reino Olavi ev evp 9. k 8.2.80
Ehrnrooth Adolf Erik kenrl evp 5. k 9.2.80
Ericsson Helge
Arthur Magnus Yngve evl evp 8. k 19.8.80
Fabritius Torfinn komkapt evp 3. mek 6.1.80
Förnäs Evert Hemming maj evp 18. k 16.10.80
Hahtela Väinö Henrik evl evp 13. k 27.8.80
Halsti
Wolfgang Hallsten ev evp 9. k 13.10.80
Hartikainen Toivo maj evp 12. k 10.10.80
Hiltunen Toimi Ilmari evl evp 9. k 18.5.80
Kare Risto Ilmari kenrm evp 8. k 3.11.80
Karela Paavo maj evp 2. rtk 4.12.80
Karhunen Veikko Evert kenrm evp 16. k 15.3.80
Karkaus Armo Vilho evl evp 12. k 29.10.80
Korpijaakko Nils Erik maj evp 14. k 5.6.80
Kurimo Gustaf Alfred evl evp 10. k 8.4.80
Larmala Pauli Bruno evl evp 12. k 24.1.80
Mäkinen Pentti Antero evl evp 9. k 19.7.80
Mäkinen Simo Ilmari evl evp 9. k 28.10.80
Niemi
Aarne Frans Johannes evl evp 8. k 1.4.80
Oljemark Karl-Erik maj evp 10. k 14.10.80
Pukkila Eino Olavi komdri evp 4. mek 6.2.80
Rautavaara Antero Bertel maj evp 2. rtk 18.4.80
Saarelainen Yrjö Erkki evl evp 10. k 17.9.80
Salmio Veli Aatto ev evp 9. k 24.6.80
Sarkia Lauri Armas maj evp 8. k 15.9.80
Siren Sven-Erik evl evp 11. k 26.11.80
Stjernvall
Erik Woldemar komkapt evp 3. mek 10.4.80
Talamo Jean Sven Leo maj evp 12. k 10.3.80
Wikman Karl Leo maj evp 6. k 6.7.80
Vuorenmaa Juho Anselm evl evp 12. k 6.12.80
Vähätupa Viktor Viljam ev evp 9. k 8.7.80
Yläkari Toivo Hugo evl evp 14. k 28.4.80

70 vuotta

Ahtiainen Esko maj evp 14. k 10.4.80
Auvinen Mauno Sakari kom evp 7. mek 26.8.80
Avela Martti Sakari kenrm evp 15. k 4.12.80

Boldt

Johan Lauri Daniel ev evp 24. k 21.11.80
Erwe Tor-Oskar Agapetus maj evp 16. k 27.7.80
Grönholm Rainer Edgar maj evp 11. mek 21.11.80
Hannila Toivo Elias evl evp 16. k 4.2.80
Huhta Eino Ilmari kom evp 9. mek 27.10.80
Hurme Sulo Rikhard ev evp 17. k 7.2.80
Jarkka Jarl Edvin ev evp 15. k 23.12.80
Jauri Erkki Toivo Aslak evl evp 18. k 30.6.80
Jääskeläinen
Unto Ilmari maj evp 16. k 30.9.80
Kallio Toivo Erland ev evp 15. k 14.10.80
Karijärvi Aarno Lennart maj evp 4. rtk 31.5.80
Karjalainen Lauri Alpo maj evp 16. k 3.8.80
Karu Veikko Johannes maj evp 18. k 8.11.80
Keravuori Aito maj evp 16. k 14.5.80
Kettunen Viljo Antero maj evp 5. rtk 8.10.80
Kiviluoto Tauno Yrjö maj evp 22. k 3.6.80
Koppinen Veikko William kenrl evp 14. k 31.3.80
Koskinen Olavi Johannes evl evp 18. k 25.11.80
Kupiainen Toivo Armas evl evp 18. k 19.8.80
Lepikkö Urho Verner maj evp 14. k 17.8.80
Leskinen Urho Kalevi ev evp 15. k 15.6.80
Linnavuori Kalevi maj evp 21. k 10.7.80
Lounila Veikko Vilhelm evl evp 16. k 8.2.80
Luomala Oiva Päiviö ev evp 16. k 17.7.80
Mesterton Matts Johan maj evp 17. k 4.10.80
Mikkola Heikki evl evp 17. k 4.10.80
Pukkinen Arvi Emil evl evp 16. k 1.11.80
Pösö Vilho evl evp 16. k 16.8.80
Rantasaari
Reino Antero evl evp 16. k 17.7.80
Ropponen Sulo Armas evl evp 15. k 26.10.80
Rönquist Lars evl evp 12. k 14.3.80
Salminen Matti Hans komdri evp 9. mek 20.12.80
Sammalkorpi
Jukka Iikka evl evp 14. k 5.7.80
Simojoki
Niilo Armas Alarik ev evp 14. k 9.10.80
Siren Yrjö Mikael kapt evp 15. k 29.9.80
Sirola Erkki Kalervo maj evp 16. k 28.2.80
Soiniemi Allan Alarik evl evp 15. k 18.12.80
Taskinen Kauko Antti evl evp 19. k 30.11.80
Teräväinen
Taisto Heikki kapt evp 16. k 10.7.80
Uski Lauri Esaías ev evp 4. rtk 1.6.80
Utela Eero Uolevi evl evp 15. k 14.5.80
Valpasvuo
Ahti Allan Antero maj evp 4. rtk 22.9.80
Wartiovaara
Jouko Kalevi kapt evp 14. k 14.6.80
Vetre Osmo Untamo maj evp 17. k 16.6.80
Vuorela Veikko ev evp 4. rtk 10.3.80
Åkesson Åke Gustaf kapt evp 26. k 14.6.80

60 vuotta

Aarnio Olavi Arvo ylil evp 27. k 6.11.80
Ahola Eero Olavi maj evp 26. k 22.5.80

Ahoniuss Carl				
Björn-Eric Vilhelm	maj evp	25. k	21.1.80	
Airanne				
Sulo Väinö Kalervo	maj evp	27. k	25.2.80	
Alapuro Veikko Sakari	evl evp	26. k	13.4.80	
Alhakari				
Erkki Johannes	kapt evp	26. k	28.5.80	
Anttila Henrik Ilmari	kenrm	26. k	13.12.80	
Arnkil Jarl Björn Georg	maj evp	23. k	15.3.80	
Asp Jaakko Eino	komkapt evp	19. mek	10.11.80	
Auer Veikko Aarre Asser	kapt evp	27. k	9.11.80	
Bergstadt Lars Orvar	evl evp	27. k	2.2.80	
Ekberg Lennart Akillen	ev evp	27. k	5.10.80	
Enbom Olof Albert	maj evp	26. k	1.10.80	
Erjola Risto Jaakko	ev evp	23. k	25.1.80	
Haaksalo Magnus	kenrl	24. k	29.5.80	
Haapkyliä Jorma Eliel	kontra-amir	14. mek	21.1.80	
Halonon Aake Einari	maj evp	26. k	12.7.80	
Heinrichs Lars Gunnar	kenrm	26. k	31.1.80	
Holvikari				
Ove Alfons Thorleif	maj evp	26. k	29.8.80	
Horelli				
Veikko Henrik Juhani	kapt evp	26. k	22.10.80	
Huhtala				
Aimo Antti Elias	ev evp	24. k	4. 3.80	
Huhtala Aimo Onni	evl evp	25. k	8. 4.80	
Hyvärinen Martti Sakari	ev	25. k	16.12.80	
Hänninen Pentti Pellervo	evl evp	26. k	13. 1.80	
Innola Erkki Arvo	maj evp	26. k	22.6.80	
Jaakkola Seppo Kaarlo	evl evp	24. k	28. 1.80	
Juurikko Joonas Samuel	evl evp	27. k	2. 5.80	
Jyrhämä Jussi Antero	evl evp	26. k	25.7.80	
Kaarlas				
Erik Rudolf Viktor	kaptl evp	16. mek	4.11.80	
Karviala Raimo Antero	kapt evp	26. k	27.11.80	
Kettinen Eino Uolevi	evl evp	25. k	25.11.80	
Kihlström Lennart				
Väinö Waldemar	kapt evp	26. k	14. 9.80	
Kiianlinna Ilkka	ev evp	27. k	1.11.80	
Kiviluoto				
Eero Kullervo	kapt evp	25. k	28.10.80	
Komonen Urpo	kapt evp	26. k	17. 8.80	
Korkama Erkki Kalervo	maj evp	26. k	7. 4.80	
Koskinen				
Reima Vermas Vesama	evl evp	27. k	1. 1.80	
Kulve Niilo Ilmari	maj evp	26. k	5.12.80	
Kuusisto Veijo Tapio	maj evp	26. k	27. 4.80	
Kääriäinen Olli Antti	ev evp	26. k	14.12.80	
Könönen				
Terho Aimo Antero	evl evp	25. k	21. 8.80	
Laurila Antti Sakari	kapt evp	27. k	3. 4.80	
Lehmuskallio				
Onni Gustaf	kapt evp	26. k	14. 7.80	
Lindholm Kurt Allan	kapt evp	26. k	11. 4.80	
Luova Kaarle				
Harry Maurits	evl evp	26. k	12.11.80	
Lyytinen Olavi	ev evp	15. mek	15. 4.80	
Meriö Jaakko Kalervo	ev evp	24. k	23. 7.80	
Myyryläinen				
Pentti Kalervo	ins kenrm	25. k	11. 4.80	
Mäkelä Mauri	kenrm	27. k	23.12.80	
Niemi Matti Raimo	maj evp	26. k	30.11.80	
Nieminen Teppo Juha	maj evp	28. k	9.4.80	
Nykänen Reino Matti	ev evp	27. k	25. 2.80	
Orsila				
Pentti Oskari Olavi	evl evp	26. k	27.11.80	
Passinen Heikki	maj evp	27. k	17. 2.80	
Pesonen Urho Niilo	kapt evp	26. k	16. 5.80	

Pietilä Reino Ilmari	evl evp	26. k	10. 6.80	
Piili Jaakko August	kapt evp	27. k	13.10.80	
Pinomaa Jaakko Artturi	evl evp	26. k	25. 7.80	
Piri Martti				
Johannes Eemil	maj evp	26. k	10.11.80	
Pohjannoro Esko Ilmari	kom evp	17. mek	18.12.80	
Pohjola				
Urho Uljas Untamo	ev evp	26. k	15.12.80	
Purhonen Aarre Onni	evl evp	25. k	9. 8.80	
Pörsti Kauko Ilmari	ylil evp	26. k	9. 7.80	
Raaste Harry				
Fredrik Aleksander	kapt evp	25. k	26. 6.80	
Rajala Eero Kalervo	maj evp	27. k	29. 3.80	
Rajas Karl				
Ernst Rafael	evl evp	25. k	4. 4.80	
Rannikko Paavo Ilmari	ylil evp	26. k	17. 3.80	
Rannisto Kaarle-Kustaa	kom kapt evp	14. mek	14. 4.80	
Raunto Vilho Kalevi	kapt evp	27. k	11. 4.80	
Rautsi Jorma Sakari	maj evp	27. k	20. 6.80	
Rautsi Karl Reino	evl evp	26. k	10. 1.80	
Rusama Eero Toivo	kapt evp	26. k	4. 6.80	
Röppänen Pekka	ylil evp	26. k	16. 3.80	
Salmela Eero				
Juhani Vilhelm	kenrl evp	27. k	22.4.80	
Salo Heikki Herman	maj evp	26. k	2. 2.80	
Salovaara Aulis	ev evp	24. k	8. 8.80	
Sara Teppo Tapio	maj evp	17. mek	20. 4.80	
Sarparanta				
Mikko Jaakko	maj evp	26. k	9.11.80	
Setälä Lasse Eino	maj evp	26. k	22. 2.80	
Sissala Aake Vilho	ev evp	25. k	6. 4.80	
Suhonen Pekka Ilmari	maj evp	26. k	4. 1.80	
Susitaival				
Håkan Valter Osvald	kapt evp	25. k	29. 6.80	
Sutela Tauno Antero	ev evp	27. k	30.11.80	
Sysinoro Olavi Ilmari	kapt evp	26. k	15.10.80	
Talikka Jorma Kalevi	evl evp	25. k	24. 5.80	
Tamminen Mauno Vilhelm	ylil evp	26. k	27. 6.80	
Timonen Jouko Veli	maj evp	26. k	17. 2.80	
Tuloisela Unto Eelis	ev evp	25. k	29. 6.80	
Uotila Väinö Albert	ev evp	27. k	9. 3.80	
Valtonen Pentti Kalevi	evl evp	27. k	15. 5.80	
Valtonen				
Risto Johannes	kapt evp	27. k	4. 5.80	
Veranen Aimo Veli	evl evp	27. k	8.11.80	
Vesterinen Mauri	evl evp	27. k	23. 4.80	
Wilhelms				
Johan Alexander Georg	ylil evp	27. k	10. 7.80	
Vilkama Heikki Oskari	evl evp	25. k	4. 1.80	
Wirkberg Karl Helge	yl. evp	27. k	4. 5.80	
Öhman Egil				
Anders Henrik	kapt evp	26. k	23.12.80	
50 vuotta				
Alatalo Martti Ilmari	ev	38. k	1. 3.80	
Enberg Raimo Tapani	maj	39. k	26.12.80	
Halme Harry Helmer	maj evp	42. k	27. 6.80	
Hartama Olli Ahti	evl evp	37. k	11. 2.80	
Harvikka Matti-Jukka	evl evp	38. k	16.11.80	
Hirvisalo Olli Juhani	maj evp	37. k	22. 1.80	
Hölttö Matti Rainer	maj	44. k	5. 1.80	
Itkonen				
Päivö Johannes Lauri	maj	39. k	9. 5.80	
Jokela Matti Olavi	evl	46. k	28. 5.80	
Katona				
Raimo Aulis Kalervo	ev	37. k	25. 5.80	
Kivelä Veli-Jussi	evl	40. k	20. 3.80	

von Koch Oleg	evl	39. k	20. 9.80
Kukkonen Eero	evl	39. k	6.12.80
Kuparinen Teuvo Ilmari	komdri	25. mek	23. 7.80
Kuusimaa Lauri Petter	evl evp	38. k	4. 7.80
Kärki Rauno Olavi	evl	39. k	12. 4.80
Leppänen			
Matti Vilho Sakari	evl evp	38. k	13.11.80
Lyly Aarno Juhani	evl	39. k	4. 4.80
Mannerkorpi Matti Ensio	komkapt evp	23. mek	19. 4.80
Mattila Lassi Juhani	evl	37. k	12.9.80
Mattila Solmu Veikko	ev	36. k	27. 3.80
Mattinen Paavo Heikki	evl	38. k	3.12.80
Mustonen Pekka Einari	evl	39. k	17.12.80
Mäkipää Paavo Antero	maj	40. k	3. 1.80
Nivalainen Olli Juhani	maj evp	45. k	5. 2.80
Parikka Petter Johannes	ev	38. k	8. 2.80
Parkkonen Pentti Juhani	maj	40. k	31. 3.80

Peitsara Perttu Tapio	evl	39. k	19. 6.80
Peltola			
Kauno Erik Kalevi	maj	39. k	10. 9.80
Pennanen Keijo Kalervo	evl evp	39. k	20.12.80
Rekola Olli Oskari	ev	35. k	26. 2.80
Saikkonen Pauli Johannes	maj	40. k	6.12.80
Stenbäck Ernst Olavi	maj	27. mek	6. 4.80
Suni Jouko Veikko	evl evp	40. k	6. 6.80
Suominen Herman August	evl	42. k	29. 7.80
Tuononen Reijo Erkki	maj	39. k	13. 3.80
Vainio Iivo Allan	evl	40. k	7. 7.80
Vaittinen			
Raimo Ilmo Kalevi	evl	40. k	30. 7.80
Vanamo Kullervo	kapt evp	35. k	9. 4.80
Vuorela			
Keijo Jeri Ilmari	maj evp	27. mek	26. 9.80

monipuolinen

Työskentelemme monella alalla ja työmme tulokset palvelevat sekä yksityisiä ihmisiä että koko yhteiskuntaa. Aina ei osuuttamme edes huomaa pintapuolin katsottuna. Mutta tärkeää meille ei olekaan näkyvissä olo vaan se, että osuutemme palvelee moitteettomasti kokonaisuutta.

Arvojärjestykseen emme töitämme aseta. Pienikin tehtävä on mielestämme tärkeä. Ehkäpä tästä johtuu, että työmme tulokset liittyvät niin monipuolisesti suomalaisten jokapäiväiseen elämään.

**PUUNJALOSTUS KUMITEHDAS
KAAPELITEHDAS ELEKTRONIIKKA
MUOVIRYHMÄ**

RESERVILÄISTEN LAPIN MAJAA

UKONHATTUA

**Pelkosenniemen Pyhätunturilla
tarjotaan KADETTIKUNTA r.y:n jäsenille**

Tukkikämpästä tehty maja Pyhäjärven rannalla on rauhallinen, aito Lapin lomanviettopaikka. Pyhätunturin ja Soutajavaaran jylhät maastot mahdollistavat todellisen hiihtoloman.

Tiedustelut: Suomen Reserviupseeriliitto,
Töölöntorinkatu 2, 00260 Helsinki 26
puh. 90-440 471/Rva Kuparinen

**KAUHAVAN
KUNTA**

KEMIA - KEMI

Kemian ammattilehti

Kemian Kustannus Oy

Pohj. Hesperiankatu 3 B 10
00260 Helsinki 26
Puh. 90-408022

**YLÖJÄRVEN
KUNTA**

**RAUTA- JA
KONETARVE OY**

HELSINKI

**TEE
SAMPO-
SOPIMUS.**

SAMPO-YHTIÖT
SAMPO KALEVA

**SAAT
MONTA
ETUA.**

HANKKIJÄ

REHUTEHDAS

Hyvät rehut Hankkijasta
— myös koirille.

KORIA

KADETTIKUNTA KIITTÄÄ

ilmoituksin, tukimaksuin ja muulla tavoin työ-
tämme tukeneita ja toivottaa TEILLE

Onnellista Vuotta 1980

HALLITUS

Finnhalls Oy

Raudanmaa Kangasala
Puh. 931-768114

KUORTANEEN OSUUSPANKKI

63100 Kuortane
Puh. 965-54161

Rakennusliike SEESTIE

33480 YLÖJÄRVI ☎ 480888

PÄLKÄNEEN OSUUSPANKKI

36600 Pälkäne
Puh. 936-3336

ARROX OY

Puh. 90-410440
Messeniuksenkatu 5 A Helsinki
(klo 8-16.00)

Liikelahjoja, mainosartikkeleita ja
muovisaumaustuotteita.

NURMEKSEN OSUUSPANKKI

Porokylä - Nurmes
Puh. 976-20800

AB OSTROBOTNIA STEVEDORE OY

Hovioikeudenpuistikko 13
65100 Vaasa 10, Puh. 961-114392

RAUTASOINI OY

Vihiojantie 16-18 Tampere
Puh. 931-324450

CTC-Thermia

Luoteisrinne 4 A 12 Espoo
Puh. 90-8038011

Ylö-Tehtaat Oy

33480 Ylöjärvi
- Maatalouskonetehtas -
Puh. 931-480666

KIINNITYSTARVIKEALAN ERIKOISLIIKE

hyötyrakenne oy

Mannerheimintie 134 A 5 00270 Hki 27 p. 418433

Loviisan Puhelinosuuskunta

Sibeliuksenkatu 3 Loviisa
Puh. 915-531851

T. KURIKKA KY

Nuutisarankatu 12 Tampere
Puh. 931-654222

POHJOIS-HÄMEEN PUHELINOSAKEYHTIÖ

34600 Ruovesi
Puh. 934-2341

VANTAAN

TIKKURILA VAIHDE 821388

KUMI-NURMIO KY

33480 Ylöjärvi
Puh. 931-491116

ITSE ASIASTA

Ylennetty kenraaliluutnantiksi
Pajunen Aimo Kalervo 23. mek. 1.10.1979
Väyrynen Pentti Johannes 30. k. 1.10.1979

Ylennetty kenraalimajuriksi
Kantola Alpo Anselm 18. mek. 1.10.1979

Ylennetty everstiksi
Mustonen Pekka Einari 39. k. 1.10.1979
Vehmas Leo Olavi 26. mek. 1.10.1979

Ylennetty everstiluutnantiksi
Björkell John Anders 42. k. 1.10.1979
Pulakka Raimo Johannes 40. k. 1.10.1979
Vartiainen Antti Sakari 46. k. 14.10.1979

Ylennetty majuriksi
Bergman Oleg Olli 27. k. 4.6.1979
Raitanen Tuomo Veli 48. k. 1.10.1979
Simola Antti Juhani 50. k. 1.10.1979
Tilander Heikki Tapani 51. k. 14.10.1979

Ylennetty komentajakapteeniksi
Sarelius Seppo Kalevi 35. mek. 1.10.1979

Ylennetty kapteeniksi
Nikki Raimo Kalervo 55. k. 1.10.1979

Palomäki Erkki Juha 55. k. 1.10.1979
Sirola Eero Tapani 55. k. 1.10.1979
Tyrväinen Risto Perttu 55. k. 1.10.1979

Ylennetty kapteeniluutnantiksi
Räme Esko Juhani 40. mek. 1.10.1979

Myönnetty ero
Kenrm Sarva Mauno Kalevi 23. k. 2.12.1979
Kenrm Heinrichs Lars Gunnar 26. k. 1.1.1980
K-amir Haapkylä Jorma Eliel 14. mek. 21.1.1980
Ev Vallas Veikko Kalle Kalevi 33. k. 1.12.1979
Ev Kangaspunta Väinö 29. k. 1.1.1980
Ev Lappalainen Niilo Johannes 29. k. 1.1.1980
Evl Paattinen Kaarlo Kullervo 32. k. 1.12.1979
Evl Suominen Herman August 42. k. 1.12.1979
Evl Haapalinna Osmo Antero 37. k. 1.1.1980
Evl Metso Aimo Ensio 32. k. 1.1.1980
Evl Pennanen Keijo Kalervo 39. k. 1.1.1980
Evl Tilli Jorma Oskari 29. k. 1.1.1980
Evl Vaitinen Raimo Ilmo Kalevi 40. k. 1.1.1980
Evl Vettenranta Eero Tapani 39. k. 1.3.1980
Maj Lipponen Veikko Ilmari 39. k. 1.10.1979
Maj Avela Jouko Sakari 41. k. 1.1.1980
Maj Loponen Alvar Eerikki 37. k. 1.1.1980
Maj Halonen Esko Edvard 46. k. 1.2.1980
Maj Jakonen Reijo Mikael 44. k. 1.2.1980
Maj Komsu Jukka Tapio 45. k. 1.2.1980

**Joulusaunaan
maanmainio
enson
mänty
saippua
liuos**

EG

**ENSO
TUOTE**

käytä puhtaita luonnontuotteita

**Kun "joudut" ottamaan,*
lopetta ajoissa!**

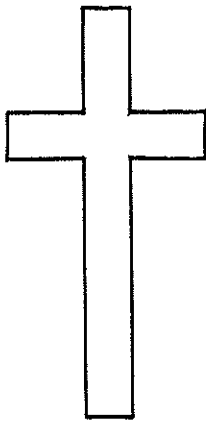
Ajoissa lopettaminen on
kohtuuden terveimpiä muotoja.
Mitä tekee viina, kun nukut?
Huomista kohmeloa!

*Mitä se "joutuminen" sitten on?

**Kohtuus on olemassa.
Ajoissa: kiitos ei.**

ALKO

IN MEMORIAM

Kapteeni
Linnavesi
Eero Juhani
s 05.11.1941
k 15.09.1979
Kad N:o 4751
50. kurssi

Kapteeniluutnantti
Mäntyvaara
Eero Jalmari
s 10.05.1905
k 18.09.1979
Kad N:o 37
3. merikurssi

Eversti
Edgren
Jarl
s 05.07.1898
k 19.09.1979
Kad N:o 54
1. kurssi

Eversti
Harju-Jeanty
Jean William Raoul
s 07.10.1901
k 19.09.1979
Kad N:o 204
4. kurssi

Majuri
Ryynänen
Antti Veikko
s 10.02.1904
k 20.09.1979
Kad N:o 613
10. kurssi

Komentajakapteeni
Halla
Aarne Sakari
s 19.02.1913
k 22.09.1979
Kad N:o 199
9. merikurssi

Majuri
Rinne
Mauri Uolevi
s 14.05.1931
k 28.09.1979
Kad N:o 3389
38. kurssi

Majuri
Lempiäinen
Johan Anton Aleksander
s 25.05.1913
k 07.10.1979
Kad N:o 1355
19. kurssi

Kapteeni
Mähönen
Eino Kalevi
s 18.08.1919
k 15.10.1979
Kad N:o 2534
26. kurssi

Majuri
Aho
Juho Henrik
s 17.01.1913
k 29.10.1979
Kad N:o 285
12. merikurssi

Kapteeni
Lusa
Armas Iisakki
s 21.01.1914
k 02.11.1979
Kad N:o 2269
27. kurssi

KADETTIKUNNAN VUOSIKOKOUS v 1980

pidetään Lappeenrannassa Päälystööpistossa
15.3.1980.

Kokousilmoitukset:

Helsingin Sanomat ja Uusi Suomi 23.2.1980
sekä Kylkirauta N:o 1/80 20.2.1980.

Vuonna 1979 Kadetti- kunnan maanpuolustus- aatteellista työtä taloudellisesti tukeneita

Jenny ja Antti Wihurin Rahasto
Maa- ja Puolustuksen Kannatussäätiö
URLUS-Säätiö
Uuden Päivän Rahasto
Suomen Rakennusurakoitsijaliitto ry
Everstiluutnantti Lauri Hiiden Maanpuolustus-
rahasto
Everstiluutnantti Ville Rajakaltion Maanpuolustus-
rahasto
Kenraaliluutnantti Kauko Pöyhösen Stipendira-
hasto
Vanhojen Kaadereiden Maanpuolustusrahasto

Onnea Vuodelle 1980

Kiittäen
Kadettikunta ry

SATAPAK OY

Muovipakkaustehtas

29100 - Luvia - puh. 939-581449

Keinokuorien erikoistehtas
elintarviketeollisuutta varten**-MARKET
ISOMÖTTÖNEN**Puh. 898-2071
93600 Kuusamo**OY KVARTTO AB**Rovakatu 24, Rovaniemi, puh. 12 375
SUOMEN SILMÄLASIOPTIKKOJEN LIITON JÄSEN**HAMINAN LAIVAUS OY**

Hamina

Puh. 952-54600

**RAVINTOLA
KALLION GRILLI**Puh. 714837
Toinen linja 19 00530 Helsinki 53TILAUSKONEPAJA
MOOTTORIKONEISTAMOVaskitie 4 - 20660 Littoinen
Puhelin 921-442 700**Tavaratalo- ja ravintolapalveluja
SOKOS-SISÄMAA**VIITASAARI
Puh. 946-22 200**VAMMASKOSKEN TEHDAS**

Vammala

- Autolasit ● Rakennus- ja korjauslasitukset
- Lasihiomo ● Peilit

PUIJON LASI OYTasavallankatu 46 - 70620 Kuopio 62
☎ 971-227773 ja 227772**TOIJALAN APTEEKKI**Valtatie 12 37800 Toijala
Puh. 937-21622

PL 26 00421 Helsinki 42, puh. (90) 890 933

OPTIKKO

*Kauko Nieminen*Porthaninkatu 6, H:ki 53
Puh. 719 019**Insinööritoimisto
LAURI KIPPO OY**Vuorimiehenkatu 2 B 00140 Hki 14
Puh. 90-177173**Insinööritoimisto
O. PARKKAMÄKI & CO**Punahilkantie 8 00820 Helsinki 82
Puh. 90-782788**Rakennusinsinööritoimisto
SIMO SALMIVALLI & CO KY**Lastenodinkuja 1 00180 Hki 18
puh. vaihde 6942033

"Semmoinen on tä
**POSTIPANKIN
MAKSUHUOLTO:**
Maksat maksutta
ja saat
LAINAA!"

EDUT

1. Varma ilmaishuolto kaikille maksuillesi. Säästät kaikki tilillepanomarkat.
2. Kuitti ja tarkka tiliote kotiin heti maksun tapahduttua.
3. Reilu maksuhuoltolaina.

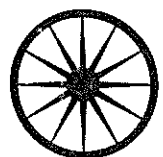
Lainaa saat 1 1/2 kuukauden kokonaispalkkasi verran palkkasi tultua tilille vähintään 2 kk. Enimmäismäärä on 8000 mk.

EHDOT

1. Täytät liittymisilmoituksen maksuhuoltoon Postipankissa tai postissa.
2. Annat palkkasi tai eläkkeesi tulla Postipankin käyttötilille.
3. Valtuutat Postipankin hoitamaan tililtäsi vähintään yhden toistuvan maksun, vaikkapa vuokran, sähkölaskun, jäsenmaksun tms.

POSTIPANKIN
maksuhuolto

Liity jo tänään!

POSTIPANKKI